

KOROŠKA KRONIKA

Izdaja Britanska obveščevalna služba. — Cena mesečno za tuzemstvo 2 S, v inozemstvo 5 S. — Posamezna številka 55 grošev.

Leto VI.

CELOVEC, 14. aprila 1950

Številka 15

VIHAR OKROG TRSTA

Na Veliki četrtek je imel beograjski dopisnik lista „Times“ razgovor z maršalom Titom. Razgovarjal se je z njim o zunanjepolitičnem in notranjepolitičnem položaju Jugoslavije. Dopisnik je obiskal maršala Tita v neki močno zastraženi vili v predmestju Beograda, v kateri Tito sedaj stalno živi.

Dopisnik „Timesa“ piše o tem razgovoru: „Ob slivovki in turški kavi je postal najin razgovor kmalu popolnoma nepriljen. Ko sem Tita vprašal o sedanjem svetovnopolitičnem položaju in o možnostih ureditve spornih vprašanj med Vzhodom in Zahodom, je ta odgovoril: „Ne verjamem v kako neposredno vojno nevarnost. Z dobro voljo na obeh straneh bi se bilo mogoče izogniti vojne; volja za to obstoja, ker se vsi zavedajo posledic nove vojne. Razen tega tudi ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi do vojne prišlo. Res je, da gre z mirovno pogodbo z Avstrijo in Nemčijo le počasi in z največjimi težavami naprej, toda ta mrzla vojna lahko traja le še eno ali dve leti. Nekega dne se mora končati. Verjetneje se mi zdi, da bo končana mrzla vojna na miren način, ne pa z vojnimi sredstvi, ker je mir cenejši.“

Na vprašanje, če bo mogoče Sovjetska zveza, ki je sedaj tako oddaljena od Leninizma, po njegovem mnenju spremenila svojo smer politike, je Tito izjavil: „Zunanjepolitični položaj Sovjetske zveze je postal v zadnjih letih slabši in tako ne more iti več naprej. Jugoslavija je šla po svoji poti, ki ni ista kot ona Sovjetske zveze. Gospodarsko so si naši sistemi podobni, toda na področju odnošajev na zunaj in v bodočem razvoju socialističnega sistema imamo mi drugačno mišljenje. Tudi notranjepolitično rešujemo vprašanja drugače, ne tako teoretično, bolj praktično. Naš sistem je bolj prožen, prikrojen vsakokratnim razmeram, bolj človečanski. Zunanjepolitično smatramo sodelovanje za potrebno, nočemo pa dati nikomur pravice, da bi se vmešaval v zadeve drugega.“

Maršal Tito je za tem povdaril, da je imela Jugoslavija v zadnjem času manj težkoč z Zahodom kakor pa z Vzhodom. „Humanizacija“ režima ne zavisi le od Jugoslavije, temveč tudi od drugih držav in od elementov, ki delajo težave v notranjosti. Na Zahodu često smatrajo gotove ukrepe jugoslovanske vlade za nečloveške. Toda prej je treba vedeti, če in v koliko so ti elementi, kot n. pr. tisti, ki so med vojno sodelovali z Nemci, našli že pot k ljudski državi. Številne kolaboraterje, ki so bili obsojeni na deset ali dvanajst let ječe, so že izpustili in jih še stalno izpuščajo, toda pomilostiti ni mogoče onih ljudi, katerih pomilostitev bi prebivalstvo razburila, kakor tudi ni mogoče izpustiti vojnih zločincev.

Izvedba petletke napreduje, vendar so nekateri gospodarski sektorji zaradi blokade Kominforma zaostali za name-

ravano in potrebno zmogljivostjo. Posojila iz Zapada so naša bremena nekoliko olajšala, ta posojila še zdaleka niso zadostna.

Tito je označil izglede za tesnejše odnošaje z Italijo kot dobre. Sodelovanje z Italijo se mora ustvariti v blagor obeh držav. Tržaško vprašanje je treba rešiti tako, da bo obema omogočeno sodelovanje, vendar pa to vprašanje ni sedaj velikega pomena.

„Imamo partizanske izkušnje...“

Dopisnik je vprašal Tita, kako je z vsiljenjem kominformistov v vrste jugoslovanske komunistične stranke in če ne obstoja nevarnost oboroženega podtalnega gibanja proti vladi. Tito je v svojem odgovoru opozoril na to, da so zbrali Jugoslovani v 20 letih velike izkušnje v partizanski vojni ter poznajo

sredstva in načine te vrste vojskovanja odlično. Kominformu zvestih danes v jugoslovanski komunistični stranki ni več.

„Tako lahko ne bom še umrl...“

Maršal Tito je z glasnim smehom odgovoril na vprašanje dopisnika, kakšen položaj bi nastal, če bi on ne bil iz katerega koli vzroka naenkrat več jugoslovanski ministrski predsednik. „Ne verjamem, da bom tako lahko umrl, toda tudi, če bi se to zgodilo, bi Jugoslavija zaradi tega ne razpadla. Pri nas ni oporoke in dednega nasledstva, toda na tisoče jih je, ki morejo prevzeti vodstvo državnih poslov. Nimam pravice izbrati naslednika, kajti mož, ki je danes dober, mogoče jutri ne bo več. S tem hočem reči, da jaz nisem začetek in konec vsega.“

Italija zahteva Trst

Na veliko soboto je imel italijanski zunanji minister grof Sforza na „Zavodu za proučevanje mednarodnih vprašanj“ v Milanu govor, zaradi katerega je naenkrat spet vprašanje usode Trsta postalo vprašanje mednarodne politike. Na ta govor italijanskega zunanjega ministra so prinesli jugoslovanski časopisi ostro pisane članke, na italijanski strani pa so na te članke odgovorili v zmrnjeni obliki. Sam maršal Tito je v posebnem razgovoru govoril v spravljenih besedah.

Zunanji minister grof Sforza je v svojem govoru naslovil na maršala Tita, kot predstavnika Jugoslavije, predlog, naj „pokoplje vojno nevarnost med Italijo in Jugoslavijo“. Nadalje je predlagal Sforza, naj bi se pričela med Italijo in Jugoslavijo pogajanja za sklenitev zelo obširnega sporazuma, ki naj bi zagotovil Jugoslaviji neodvisnost tako od Sovjetske zveze kakor tudi od Združenih držav ameriških. Tak italijansko-jugoslovanski sporazum bi bil velike važnosti za vso Evropo.

Jugoslavija naj bi pričela z Italijo najprej pogajanja o bodočnosti Trsta. Pri tem bi morala Jugoslavija pristati na priključitev celotnega tržaškega ozemlja k Italiji, torej tudi onega dela tržaškega ozemlja, ki ga imajo sedaj zasedenega jugoslovanske čete.

Sforza je naglašal, da se še do sedaj

pri UNO (Združeni narodi) niso mogli sporazumeti o imenovanju guvernerja za svobodno tržaško ozemlje. Dejal je nadalje, da bosta mogoče nekega dne postavljeni tako Italija kakor tudi Jugoslavija pred dejstvo, da se bosta morali skupno boriti proti zavojevanju od zunaj. Koristi obeh držav so torej skupne in je zaradi tega sporazum med obema državama toliko bolj nujen.

Ako je v mirovni pogodbi z Italijo prišlo do ustanovitve samostojne tržaške države, se je to zgodilo samo zaradi tega, ker je takrat zagovarjala Sovjetska zveza še jugoslovanske zahteve po Trstu. Nikdar pa zaradi tega ni bilo med štirimi velesilami katerega dvoma o italijanskem značaju Trsta. Zaradi tega so tudi tri velesile marca leta 1948 dale izjavo, v kateri predlagajo, da se vse tržaško ozemlje priključi k Italiji. Tudi v slučaju, da bi sedaj še Sovjetska zveza bila za tako rešitev tržaškega vprašanja, bi bila Italija zato, da se to vprašanje uredi v sporazumu, naravnost med Italijo in Jugoslavijo. Tak sporazum naj bi obsegal tudi popravo jugoslovansko-italijanske meje in to v korist obmejnega prebivalstva. Tak sporazum pa bi tudi obsegal določila o svobodnem delu tržaškega pristanišča, ki naj bi ga priznala Italija Jugoslaviji. Ta sporazum naj bi pozneje spopolnila določila o železniškem prometu, o carinah in o šolstvu.

Jugoslavija odgovarja

To je v glavnem besedilo govora italijanskega zunanjega ministra.

Na ta govor je še na veliko soboto zavzel odklonilno stališče jugoslovanski poročevalni urad „TANJUG“, ki pravi, da ima Italija zavojnevalne namene in da poizkuša ustrahovati Jugoslavijo. Uradno glasilo jugoslovanske komunistične stranke, „Borba“, pa očita italijanskemu zunanjemu ministru zahrbtnost in hinavščino. „Že mirovna pogodba“, piše „Borba“, „je prizadejala Jugoslaviji veliko krivico, ker je po tej pogodbi del jugoslovanskega ozemlja ostal izven Jugoslavije. Ker je sedanje svobodno tržaško ozemlje v resnici sestavni del jugoslovanskega ozemlja, je bila že usta-

novitev samostojne tržaške države velika ugoditev Italiji. Zato ni mogoče pričakovati, da bi sedaj Jugoslavija pristala na priključitev tega ozemlja Italiji.“

Na te napade je odgovoril takoj na velikonočni ponedeljek italijanski zunanji minister grof Sforza, ki je dejal: „Ako govori „Borba“ o hinavščini in zahrbtnosti, pomeni to, da se v Beogradu še vedno nekateri ne zavedajo velike resnosti mojega predloga. Ako je jugoslovanskim odločilnim osebnostim v resnici kaj na neodvisnosti njihove dežele — in o tem ne dvomim — bi morali pristati na moje predloge.“

In sovjetska Zveza?

V torek, dne 11. aprila je nato sprejel italijanski zunanji minister sovjetskega poslanika v Rimu Kostiljeva in se je z njim razgovarjal 40 minut. To je bil po mnogih letih prvi sprejem sovjetskega poslanika pri italijanski vladi po zuna-

njem ministru. Politični krogi sodijo, da je pri tem razgovoru predlagal italijanski zunanji minister sovjetskemu poslaniku, naj bi tudi Sovjetska zveza pristala na priključitev tržaškega ozemlja k Italiji.

Nevarnost komunizma

Komunisti so iz mnogih razlogov nedvomna in resna nevarnost za demokracijo.

Predvsem zato, ker je njihov program popolnoma protidemokracičen, o čemur ne more biti nobenega dvoma. Za nje niso demokratični običaji ničesar drugega, kot preživeli meščanski duh, preostanek nečesa, kar je za njih kot tudi druge duhovne vrednote popolnoma nerazumljivo in kar po njihovem mnenju prinaša le škodo bodoči namišljeni komunistični družbi.

Njihova politika na svetu se ne sramuje posluževati se nobenih sredstev, od zarote do odkrite izdaje, in je usmerjena izključno v hujskanje k državljanjski vojni, ker lahko najdejo pristaše le v zmedeni družbi, v prevratu vrednot. Prav dobro znajo hliniti dovršeno demokratično prepričanje ter s tem pronikniti v svobodne ustanove, ki vladajo v državi, se jih polastiti in jih postaviti pod svoje nadzorstvo — vse to v cilju, da lahko izkoristijo vladno za razširjanje in utrjevanje politike Sovjetske zveze.

Že njihov način boja v demokratičnem tekmovalstvu je protidemokracičen. Ne dovoljujejo volivcem nikake svobodne izbire, temveč določijo že vnaprej svojega predstavnika v demokratični ustanovi, kateremu ukažejo delati za določen program, od katerega se nikakor ne sme oddaljiti. Organizirani so v celicah, v katerih najdemo vse komuniste, ki se dobijo tudi v demokratičnih državah. Delovanje teh celic obstoja v izvajanju naročil osrednjega odbora, to je centralnega komiteja komunistične stranke (CK, KP), ki prejema smernice od politburoja in od njegovega voditelja, to je od diktatorja Stalina samega.

Z drugimi besedami, politična linija komunistov v določeni državi ni v nikakoli zvezi s tolmačenjem položaja v tej državi, in ne skuša reševati vprašanj, ki tarejo državo, temveč je le izvajanje ukazov in navodil komunistične stranke, ki nima drugega namena kot vzpostaviti svojo vladno nad vso državo in jo postaviti v službo interesov Sovjetske zveze.

Člani demokratičnih organizacij često ne spoznajo stvarnih namenov komunistov in si prazadevajo, včasih v dobri veri in odkrito prepričani, da pomagajo svoji domovini, izvajati svojo politiko po načrtu, ki so jim ga predložili komunisti.

Demokracija je v določenem smislu pred komunisti brez moči, ker trpi pojav vsake politične ideje. Komunisti se ne pomišljajo poslužiti se te svobode, ki jo lahko dovoljuje le demokracija, in voditi akcijo, ki stremi za uničenjem ravno one svobode, ki jim je omogočila obstoj. Tako lahko brutalno prisilijo vladno, pri kateri so udeleženi, da vodi komunistično politiko ali pa da odstopi.

Kadar ne moremo prepričati članov kake organizacije z logiko, pametjo in stvarnostjo dejstev, da je potrebno spremeniti glede določenega programa mnenje, ker morajo pač ti člani obogatiti ukaze inozemske organizacije, postanejo ti člani dokončna nevarnost za demokracijo. To pa je primer komunistov v Ameriki in v drugih državah.

Komunisti poskušajo povsodi s spletko, goljufijo, prevaro in izpačenjem dejstev tako trdno povezati demokratične ustanove in njihove člane na Sovjetsko zvezo, da bi ti državljani v primeru vojne morali izdati v korist Sovjetske zveze svojo lastno državo. To je smoter komunistov v Franciji, Italiji, Grčiji, Angliji, Združenih državah in drugih deželah.

Iz teh razlogov so torej komunisti velika nevarnost za demokracijo. Moramo jim zato prepričati uničevanje svobodnih ustanov, paziti na nje in jih izolirati (A. Philip Randolph)

Mnenje Zapada

New Yorški „Times“ piše: „Dvomljivo je, če moreta Velika Britanija in Združene države ukreniti kaj koristnega, kar bi pomagalo razčistiti spor glede Trsta.“ V svojem uvodniku pod naslovom „Potegovanje za Trst“ objavlja list popis položaja v Trstu, kjer piše: „Vedno je nerodno držati v rokah va-jeti dveh konj, ki vlečeta vsak na svojo stran. Združene države in Velika Britanija sta v takem nesrečnem položaju glede Italije in Jugoslavije.“

Amerika in Britanija sta pred dvema letoma več ali manj pristali na to, da bi celo tržaško svobodno ozemlje morala (Nadaljevanje na 2. strani)

Komentarji

Eno leto Atlantske pogodbe

Londonški „Times“ se v posebnem članku z naslovom „Zahodna obramba“ spominja obletnice podpisa severnoatlantskega sporazuma. List pripominja, da je minulo danes eno leto, odkar je bila sklenjena pogodba, da pa doslej še ni imela otipljivih uspehov.

Nato članek nadaljuje: „Čeprav sporazum še ni rodil vidnih sadov, je vendar že opravičil svoj obstoj. Neizpodbitno dejstvo, da so Združene države, najmočnejša sila na svetu, Kanada, Velika Britanija in devet svobodnih evropskih držav skupno izjavilo, da bodo imele vsak napad na katero koli izmed njih za napad na vse, je nedvomno okrepilo položaj v zahodni Evropi. Narodi še nimajo pravega občutka o varnosti. Žele imeti več orožja in več izvežbanih vojakov.“

Italija in Francija imata še vedno veliko opravka z močnimi komunističnimi napadi znotraj svojih meja. Zato ne more nihče dvomiti, da bi v teh državah, ki zdaj počasi pričenjata zaupati, vladal obup in zastoje, če ne bi pred letom dni druge Atlantske države objavile tega opozorila.

V toliko je Atlantski sporazum že igral veliko vlogo. Zahodna Evropa pa je s svojo industrijsko močjo in s svojo visoko tehnično usposobljenostjo še vedno največji plen, ki je dosegljiv komunistom. Če bi sovjetski voditelji dobili to področje pod svoj vpliv, bi imeli na razpolago vire, ki jih sedaj nimajo, — za razvoj Kitajske ter za učinkovito gospodarstvo in politično delo po vsej Južni Aziji. Dokler je zahodna Evropa svobodna, dokler ima možnost ter je odločena, da razvija svojo gospodarsko moč, lahko z Združenimi državami in narodi britanske državne skupnosti, pošilja azijskim in afriškim narodom dobrine in tehnično pomoč, ki jo potrebujejo.

Uspeh atlantskega obrambnega sporazuma bo — prav tako uspeh načrta za medsebojno gospodarsko pomoč —

neposredno vplival na pretežni del sveta. Bilo bi nespametno, če bi sedaj precejevali atlantski sporazum. Še bolj nespametno pa bi bilo, če bi ne upoštevali bojazni Francozov in drugih, ki živijo na zahodnem robu zagodovinskih poti, po katerih napadalci vdirajo v Evropo. Ti trdijo, da Sovjetska zveza, če bi se odločila za napad, računa na to, da bi zasedla zahodno Evropo in jo obdržala v svojih rokah in sicer tako, da bi z atomskimi bombami in drugim močnim orožjem uničila izkrcevalna pristanišča v Veliki Britaniji in Združenih državah ter tako onemogočila stari način osvobodjenja.“

Nato govori „Times“ o obrambnem načrtu, ki so ga odobrili v Haagu in pravi, da je brez primere. Potem nadaljuje: Če bo dejansko možno doseči vzporedno izdelavo in izenačenje opreme, bo obrambni načrt ogromno pridobil na učinkovitosti. Hkrati pa moramo pripomniti, da bo njegov uspeh odvisen tudi od težkih in dragih naporov vsake evropske države. Nekatere bodo morale izdati več denarja in bolj poskrbeti za obrambo. Načrt bo napredoval samo v toliko, v kolikor bodo posamezne vlade zmožne prispevati zanj.

Združene države bodo veliko lažje sodelovale pri tem, ko bodo evropske države pokazale, da žrtvujejo vse, kar morejo, za to skupno stvar. Potrebni sta učinkovitost in pripravljenost v obrambi, če hočemo, da bo Atlantski sporazum dosegel svoj namen, to se pravi, da postane ne le sredstvo za ohromitev napada, če bi ta prišel, temveč mora izpolniti tudi drugo, sedanjo in še nujnejšo nalogo, da namreč odstrani strah pred napadom, ki danes visi nad zahodno Evropo ter preprečuje nastanek političnega zaupanja in razvoj gospodarske obnove. Sporazum kot tak je neločljivi del celotnega ustroja, ki smo ga ustvarili po drugi svetovni vojni za gospodarsko in politično sodelovanje Zahoda.

Mussolinijev duh

„New York Times“ razpravlja o razvoju novega fašizma v Italiji.

„Mussolini — piše list — je v svojem članku o fašizmu v Treccanijevi enciklopediji ošabno napisal, da je to stoletje stoletje fašizma. To je bilo v onih dneh, ko je bil sovjetski komunizem še slaboten in se je Hitler povzpental na oblast. V nekem smislu je imel prav, a le zato, ker je v fašizmu vtelesil totalitarno obliko države, ki je politična novost in kuga XX. stoletja. Dokler iščejo ljudje v vsemogočnem državi odgovor na zmedo in revščino teh težkih let, je fašizem gotovo nevaren.“

Naš dopisnik iz Rima poroča, da neofašizem dviga glavo v Italiji, čeprav je še mnogo preslaboten, da bi mogel ogrožati sedanji režim. Na položaj je treba skrbno paziti. V Italiji so vpraša-

nje fašistov dobro rešili, deloma s pomočjo prirojenega zdravega političnega duha, po prvih zmagah nad njimi ob koncu vojne. S čiščenjem bivših fašistov je vlada onemogočila ustanovitve razreda, ki bi v prvi vrsti skušal preobrniti sedanji red in zopet postaviti na oblast fašizem. Današnje novo fašistično gibanje pogreša močnih voditeljev.

Čudno je, da prihajajo neofašisti prav iz vrst mladine, ki fašizma ne pozna. Nekatere pa silijo v to njihov nacionalizem, antikomunizem in bajke o Mussoliniju. Tako si je fašizem pridobil velik del zaslombe v ljudstvu v letih od 1919 do 1922. Vsi demokratični režimi, tudi mi, morajo paziti, da ne bodo zadeli v pečine fašizma s tem, ko se skušajo izogniti pečinam komunizma. Oba sta namreč enako nevarna.

Velikonočna poslanica lond. „Timesa“

Londonški dnevnik „Times“ poudarja v svoji velikonočni poslanici vpliv, ki sta ga imela Kristusovo žovljenje in njegov nauk na Evropo in njeno omiko.

„Times“ piše: Grška filozofija, rimsko pravo, renesansa, humanizem, racionalizem osemnajstega stoletja, romantizem devetnajstega stoletja in znanstveni determinizem dvajsetega stoletja so nedvomno vtisnili trajni pečat evropskemu mišljenju in naziranjju.

Vse to drži, toda, če smo pošteni in pravični, moramo reči, da brez krščanstva sploh ne bomo mogli govoriti o evropskem mišljenju in evropski omiki. Vsa gori navedena gibanja so bila z izjemo grškega modroslovja v veliki meri odtenki, ki sta jih oblikovala krščanska misel in krščanski nauk.

Cerkev je bila stoletja in stoletja težišče in središče evropskega kulturnega umsko-duhovnega življenja. Modri možje, tudi taki, katerim ne more nihče očitati posebnega pristranskega nagnjenja do cerkve, vidijo danes v njej edino silo, ki more združiti razkrajajočo se omi-

ko. Tudi s čisto posvetnega vidika je prav, da se spominjamo in obhajamo tisti veliki mejnik v zgodovini krščanstva, ki je tako pomemben, da bo dejansko živel skozi vse veke. Za verne pa je veliki petek ne glede na njegov dogmatski pomen spomin na plemenito mučeništvo. Dan, na katerega po vsem svetu obhajajo obletnico križanja, praznujejo velike množice širom sveta kot slovesen spominski dan in praznik. Pomen, ki ga pripisujejo krščanski verniki križanju, izhaja iz njihove vere, da je velikemu petku sledila velika podelja, dan vstajenja. Tukaj se pota vernikov in posvetnih idealistov ločijo.

„Times“ nato razglablja o pomenu križanja in vstajenja in ga zaključuje z naslednjimi besedami: „Klic velikega petka, ki nam pravi, da je svet zavrzel dobro in se je odločil za zlo, je splošni klic današnjih časov. Tudi današnji čas je zavrzel dobro in se je odločil za zlo. Klic velike noči — da se lahko svet odreši s pomočjo sil, ki so izven njega, je klic, ki ga ne moremo in ne smemo prezreti.“

Industrijska proizvodnja je dokaz Avstrijske obnove

Uprava za gospodarsko sodelovanje je izdala te dni poročilo o uspehu avstrijske obnove. V poročilu izjavlja, da je dokaz za avstrijski napredek po Marshallovem načrtu avstrijska industrijska proizvodnja, ki se je v 24 mesecih dvignila od 52,1% na 114,2%, torej povečala za 62,1%.

Nadalje navaja ECA, da dokazuje nedavno odprti dunajski velesejem, na katerem je 2300 tovarnarjev razstavilo svoje blago, da zavzema Avstrija svoj nekdanji položaj kot važno evropsko tržišče.

V zadnjem letu se je avstrijski izvoz skoraj podvojil; avstrijski premogovniki so povečali svojo produkcijo s pomočjo modernih strojev in tehnike za približno 50 odstotkov; proizvodnja električne sile se je od leta 1946 do 1949 povečala za 68 odstotkov. Pritožni vladni krogi napovedujejo, da bodo do leta 1952 z novimi hidroelektričnimi napravami, katere bodo zgradili z pomočjo ECA protivrednostnih fondov, povečali proizvodnjo te sile za nadaljnjih 60 odstotkov.

Protivrednostni sklad Marshallovega načrta pomaga tudi z obnovo, moderniziranjem in prezidavanjem povečati tujski promet.

IRO IŠČE SREDSTVA ZA NADALJNO PODPORO BEGUNCEV

Mednarodna begunska organizacija IRO išče nujno sredstva za nadaljno pomoč tisočim razseljenih oseb po evropskih taboriščih po 30. juniju, ko bo sedanji program pomoči za večino beguncev prenehal. Generalni svet organizacije IRO je pooblastil generalnega ravnatelja Donalda Kingsleya, da zaprosi zavezniške visoke komisarje v Nemčiji za sredstva v nemških markah. Če bo IRO prisiljena zapreti večino svojih taborišč 30. junija, tedaj bi po poročilu morala odstraniti skoraj 25.000 razseljenih oseb, za katere je že v teku postopek za naselitev ali repatriacijo. K temu je treba prišteti še 18.000 drugih primerov. Celotno število beguncev pa bi bilo približno 241.000.

IRO je zaprosila nova sredstva, s katerimi bi lahko po 30. juniju podpirala vse begunce, ki so sedaj v taboriščih in ki bodo verjetno našli nove domove v prekomorskih deželah pred 31. marcem 1951. Po prejšnjem sklepu generalnega sveta preneha IRO skrbeti in vzdrževati begunce 30. junija. Izjemo tvorijo tiste razseljene osebe, ki bodo takrat že v postopku za naselitev v novi domovini ali za repatriacijo. V tem postopku je približno 25.000 ljudi. V januarju je IRO preselila 16.318 beguncev, v avgustu 1949 pa 33.050 oseb; to je bilo največje število preseljenih oseb v enem mesecu. Po letu 1947 je bilo nameščenih po raznih državah več kot 700.000 beguncev. Funkcionarji Združenih držav so obvestili IRO, da morajo ameriški denarni prispevki tej organizaciji prenehati 31. marca 1951.

MARKSIZEM—LENINIZEM NA UNIVERZI V BUKARESTI

Kako veliko važnost polagajo komunisti v Romuniji na komunistično znanost, se vidi iz predpisov za izpite na matematični in fizični fakulteti univerze v Bukaresti.

Končni izpit kandidatov te fakultete se deli na dva dela. Predmet prvega dela izpita je osnova marksizma ali leninizma. Predmet drugega dela izpita pa je predmet, v katerem se je dijak specializiral, to je fizika ali matematika.

PRVE POŠILJKE OROŽJA

V torek, dne 11. aprila je pripeljala prva ameriška ladja orožje iz Amerike v smislu določil severno atlantske pogodbe. Ladja je pristala v Neaplju v Italiji in je pripeljala 319 ton orožja. Z razkladanjem je pričelo takoj 74 delavcev in so vse orožje brez vsakih ovir raztovorili. — Komunistična stranka je zaradi tega razglasila za naslednji dan osemurno splošno stavko, kar pa seveda ni preprečilo raztovarjanja orožja.

Poljedelska proizvodnja je v letu 1949 dosegla povojni rekord, izgledi za 1950 napovedujejo po izjavi ECA rekordno letino. Kmetijski strokovnjaki upajo, da bodo avstrijske kmetije v letu 1952 pridelale 80 odstotkov potrebne hrane.

Minister Taucher, načelnik avstrijskega vladnega ERP osrednjega urada, je izjavil: „Lotiti se moramo vprašanj uravnovešenja plačilne bilance. To bomo najlažje dosegli s tem, da pomagamo industriji povečati naš izvoz in da znižamo potrebe za uvoz. Odstraniti moramo trgovinske zapreke med posameznimi državami čimprej mogoče in ustvariti obsežno enotno tržišče za vse proizvajalce.“

Clyde N. King, načelnik posebnega odposlanstva uprave za gospodarsko sodelovanje za Avstrijo, je izjavil, da avstrijski cilj dela za postopno ureditev in neodvisnost zahodnoevropskega gospodarstva „ni nedosegljiv“ smoter.

Evropa tako dolgo ne bo varna pred novimi vojnami, pred grožnjo sovjetskega komunizma ali pred političnim in gospodarskim razpadom, dokler ne bo celokupno gospodarstvo slonelo na trdnih temeljih.“

URADNE OBJAVE

Urad koroške deželne vlade sporoča, da bo v bodoče razglašala deželna vlada kakor tudi njej podrejeni oddelki in pa okrajna glavarstva vse uradne objave izključno v uradnem listu „Klagenfurter Zeitung“. Urad deželne vlade na to posebej opozarja vse one, ki se za take objave zanimajo, ker teh objav verjetno ne bodo mogli dobiti v celoti v drugih dnevnih časopisih.

Za veljavnost vseh odredb in sporočil deželne vlade in njej podrejenih oddelkov ter okrajnih glavarstev bo mero dajen dan objave v uradnem listu „Klagenfurter Zeitung“.

K prednjemu sporočilu deželne vlade dostavljamo, da izhaja list „Klagenfurter Zeitung“ s priložo „Uradni list“ vsak teden in stane mesečno 3 šilinge.

SPREMEMBA V JUGOSLOVANSKI VLADI

Dne 11. aprila so v Beogradu uradno objavili, da je opuščenih šest ministrstev, med njimi kmetijsko, gozdno, trgovinsko in ministrstvo za javna dela. Mesto teh ministrstev je ustanovljenih 5 odsekov in en strokovni odbor. Kakšen namen ima taka preosnova vlade, poročila še ne povedo.

Mnenje Zapada

(Nadaljevanje s 1. strani)

dobiti Italijo. S tem bi bila deloma popravljena pomota, ki smo jo leto preje zagrešili z ustvaritvijo takoiimenovane „mednarodne zone“, ki ni imela nikdar najmanjše možnosti obstoja, poleg tega je bil ta pristanek namenjen, da pomaga zmagati nekomunistom pri italijanskih volitvah aprila 1, 1948.

One spomladi pa je maršal Tito prelomil odnose s Kominformom in od lanskega poletja smo mu skušali pomagati v borbi proti Moskvi. Maršal Tito je bil vedno jassen in neuklonljiv v svoji odločnosti, da se drži vzhodnega dela svobodnega tržaškega ozemlja, ki je znan v prvi vrsti kot jugoslovansko ozemlje po svojih prebivalcih in po svoji zgodovini.

Sedanje težave, kot vse kaže, so nastale iz Titove želje, da povdari svojo neodvisnost od zapadnih demokracij prav tako kakor od Moskve. Na drugi strani pa vse kaže, da hočejo Italijani izsiliti odločitev v trenutku, ko mislijo da je Tito preko ušes zaposlen z borbo proti Kominformu in ne bo imel časa braniti z vso silo svojih koristi v Trstu.

Članek zaključuje: „Trst je kotel vrele vode in kot vse kaže, bo to tudi ostal. Sprijazniti se moramo s tem in pa z dejstvom, da moramo držati vojno pod pokrivalo; vedno moramo biti pripravljeni, da posežemo vmes in položaj malo ohladimo, kadarkoli je potrebno.“

Pogled v svet:

Angl. mladinski krožki vplivajo na razvoj značaja mladine

(Piše: Pearl Jephcott, mladinska pisateljica)

Več kot polovica angleških fantov in deklet tvorno sodeluje v raznih mladinskih ustanovah, ki obstojajo večinoma iz „Mladinskih krožkov“. Ti krožki nudijo mladini, ki je deloma že zaposlena, brezplačno prijetno in nova razvedrila. Dejavnost mladinskih krožkov spremlja tudi naklonjenost starejših, ker nudijo krožki mladini koristno in zdravo zabavo v prostem času.

Zamisel mladinskih krožkov izvira iz prejšnjega stoletja, ko so v revnih četrtih angleških mest začeli ustanavljati prve krožke. Pobudo so dali zasebniki, ki jim je bila pri srcu splošna blaginja, blaginja verskih ustanov, javnih šol, univerz itd. Kasneje so se krožki združili v prostovoljne zveze in danes se dele na Narodno združenje dekliških in mešanih krožkov in na Narodno združenje fantovskih krožkov. Pri teh dveh ustanovah je včlanjenih približno 5000 krožkov (nekateri imajo mešano članstvo, drugi so krožki za fante ali za dekleta), ki imajo skupno več kot 250.000 članov.

Združenji skušata predvsem dvigniti raven krožkov. V ta namen izobrazujeta voditelje, dajeta tehnične nasvete in osebje, podpirata prošnje krožkov za denarne prispevke in nudita razne druge olajšave. Krožki si po notranjem ustroju, ki je zelo prožen, niso enaki, število posameznega članstva gre od takega tucata do nekaj stotin. Krožki imajo različno upravo in tudi nimajo skupnega proračuna.

Zaradi te samostojnosti se razvoj vsakega krožka lahko prilagodi potrebam mladine posameznih krajev. Udejstvovanje v krožkih obsega športne igre, telovadbo, plese, taborenja, gledališke in glasbene prireditve, predavanja in socialno dejavnost. S to pestro dejavnostjo skušajo zadostiti vsem stremljenjem mladine.

Skrivnost uspeha takega društva je v uspešnosti vodstva in v Veliki Britaniji si mnogo prizadevajo, da bi preskrbeli mladinskim skupinam strokovne voditelje. Izbirajo jih na vseh področjih, predvsem pa med učiteljstvom in socialnimi delavci, katere veže z mladimi delavci skupna osnova. Strokovna izobrazba voditeljev mladinskih krožkov lahko traja od 6 mesecev do 2 let in pol. V zadnjem primeru obsega tečaj na vseučilišču, po katerem dobijo obiskovalci diplomu o socialnih vedah.

Plače voditeljev mladinskih krožkov, ki jih sicer še ni mogoče primerjati s plačami učiteljev, se stalno zboljšujejo. Za prostovoljne pomočnike, katere stalno vzpodbujajo, da se praktično udeležujejo, prirejajo posebne večerne tečaje, ki se vrše ob sobotah in nedeljah.

Od leta 1939 sodeluje pri teh prostovoljnih mladinskih ustanovah tudi vlada Velike Britanije po ministrstvu za prosveto in krajevnih oblasteh. Podpira jih z denarnimi prispevki in nasveti, nima pa nad njimi nikakega nadzorstva. Pristop v krožke je prostovoljen. Odrasli po navadi odklanjajo vsako plačilo za delo, ki so ga opravili v krožkih. Tudi omenjeni narodni združenji mladinskih krožkov sta prostovoljni.

Upravni krožki velikega krožka z okoli 570 člani znašajo 1300 funtov šterlingov na leto. Od tega zneska prispevajo krajevne oblasti 750 funtov šterlingov za plače določenega števila strokovnih izvedencev, ki prirejajo obrtne, telovadne in dramske tečaje in niso stalno zaposleni. Krožek ima 2 vo-

ditelja, ki sta stalno nameščena in prejema polno plačo.

Krožek razpolaga z vrtom, knjižnico, prostori za oddih in dvorano za razvedrila, kjer igrajo člani namizni tenis. Fantje in dekleta, ki delajo v bližini, lahko obedujejo v krožku, ki jim nudi poleg tega možnost za obiskovanje najrazličnejših tečajev.

Ob koncu tedna prirejajo taborenje majhnih skupin. Drugi člani prebijejo nedelje na glavnem grofijskem sedežu mladinskih krožkov ali pa prisostvujejo pouku, ki se vrši v krajevnih krožkih; prisostvujeta pa tudi konferencam organizacijskega značaja med različnimi mladinskimi skupinami. Kdor ob nedeljah ne gre z doma, gre lahko na čaj v krožek in se udeležuje razpravljanj o zadevah, ki si jih je izbrala mladina; tako na primer: „Zakaj je potrebno delo?“, „Kaj je vzgoja“, „Krščanstvo“ itd. Krožek ima tudi majhno kapelico, kjer se vrše cerkvena opravila za mladino. Letna članarina krožka znaša 2 šilinga in 6 penijev, razen tega še 2 penija za vsak večer. Običajna tarifa manjših krožkov znaša približno 6 penijev na teden.

Krožki z mešanim članstvom so vedno bolj priljubljeni. Dekliški in fantovski krožki pa prirejajo večkrat skupne zabave. Vsi krožki niso odprti vsak večer. Mnogi manjši krožki s 30 ali 40 člani so odprti samo enkrat ali dvakrat na teden.

Brezpravnost v sovjetski Aziji

Zelo malo odgovarja resnici izjava, ki jo večkrat ponavlja sovjetska komunistična propaganda in ki se glasi:

„Samo v Sovjetski zvezi obstoja prava enakost. Ljudstvo ni izpostavljeno nikakemu izkoriščanju, nikakemu suženjstvu zaradi narodnosti in nikak rasi neenakosti.“

Zanesljivi podatki iz sovjetskih virov nam odkrivajo, kako so v sovjetskih republikah osrednje Azije narodne neruske skupine zapostavljene na gospodarskem področju. V republikah Uzbekistan, Tažikistan, Turkmenistan, Kazakistan in Kirgizija je prebivalstvo pretežno nerusko. Toda to prebivalstvo ne prevladuje v najvišjih področjih gospodarskega življenja, kakor bi to odgovarjalo njegovemu številu. Na tem področju prevladujejo številčno Rusi nad domačini.

Nova Evropska radijska zveza

(piše L. Marsland Gander)

Na pobudo Britanske radijske družbe je bila v Torquayu v južni Angliji radijska konferenca, na kateri je 21 držav podpisalo pravilnik nove evropske radijske zveze.

Predsednik zveze je generalni major Sir Ian Jakob, ravnatelj prekomorskih služb britanske radijske družbe, podpredsednika pa sta M. Comus iz Švice in M. Fleischman iz Belgije. Po čudnem naključju je število zbranih predstavnikov v Torquayu sovpadalo s številom jezikov, v katerem se vršijo oddaje Britanske radijske družbe, to je 44. Na konferenco so povabili vse države za železno zaveso. Večina pa je povabilo od-

čepprav je udejstvovanje krožkov različno, imajo vendar nekaj skupnega. Člani vodijo dnevne posle po odborih, ki so jih sami izvolili. Mladina si pridobi na ta način dragocena izkustva o demokraciji in vodstvu kake ustanove. Krožki seznanjajo svoje člane po navadi tudi z javnimi zadevami, kot na primer s skupnim obiskom krajevnega občinskega sveta, medtem ko dekleta lahko pomagajo v bolnišnicah.

Druga prednost, ki jo nudijo krožki, je ta, da pospešujejo življenje v skupnosti, ki mnogokrat grenijo življenje doraščajočih.

Sestanki in odbori pripravljajo pot za mednarodne konference kot je bila nedavna svetovna konferenca krščanske mladine, ki se je vršila v Oslu ali svetovni mladinski shod v Bruslju. Ta mednarodna srečanja nudijo najboljše prilagoditve za zblizanje z mladino iz drugih držav. Udeležujejo se jih pa lahko samo tisti, ki so se izkazali za vredne z delovanjem v domačih ustanovah.

Velik del dejavnosti krožkov je pripisati dejstvu, da zabava ni njihov edini namen. Fantje in dekleta jih ne obiskujejo toliko zaradi ugodnosti, ki jih nudijo, kolikor zaradi lastnih prispevkov, ki jih lahko dajo skupni dejavnosti. In dejansko je uspešnost krožkov odvisna od pobude vpisane mladine, pri kateri morajo vzbuditi zavest, da je potrebna in koristna. Na ta način lahko uspešno tekmuje pri modernih zabavah kot sta kinematograf ali pa drsanje.

Upravna mesta in posebne službe pri ministrstvih zavzemajo Rusi. To izhaja jasno iz odstotka mest, ki so jih zavzemali domačini leta 1948 pri sledečih ministrstvih Kazakstana:

Ministrstvo	Odstotek
Krajevna industrija	2.0
Javno zdravstvo	2.0
Lahka industrija	4.0
Tekstilna industrija	6.7
Občinsko gospodarstvo	7.9
Kmetijstvo	10.0
Državna kmetijska podjetja	11.7
Mesna in mlečna industrija	14.0

V Kirgiziji je stanje enako. Leta 1949 je odstotek posebnih mest pri ministrstvu za mlečno in mesno industrijo, ki so jih zavzemali Kirgizi, znašalo 16 odstotkov. Isto tako neznačen je odstotek mest, ki jih zavzemajo domačini pri mi-

nistrstvu za avtoprevoze in pri trgovinskem ministrstvu.

Na industrijskem področju so domačini omejeni na nekvificirane poklice. Zaradi tega omejevanja se krajevno nerusko prebivalstvo noče pečati z industrijo. V Uzbekistanu na primer se je število delavcev Uzbekov, ki so zaposleni pri raznih industrijskih panogah, zmanjšalo od konca vojne naprej. Ravno tako se ne zanimajo za industrijsko delo v Kirgiziji in Tažikistanu, kjer je domačinom onemogočeno, da pridejo do važnejših in bolj plačanih mest. Tisti pa, katerim je uspelo, da so zavzeli mesta, ki zahtevajo specializacijo in katerih je malo, se hitro razočarajo, ker vlada, stranka in sindikalne organizacije ne skrbijo za prosvetne potrebe in za blagostanje domačih delavcev.

Zdi se, da niti ne mislijo temeljito izboljšati to pravno neenakost krajevnih narodnih skupin. Velika neenakost vlada tudi glede pripuščanja domačinov v tehnične in višje šole. Predstavniki stranke pa ne kažejo mnogo zanimanja za to, da bi domači otroci tudi nadalje obiskovali ljudske šole.

Zato je malo domačinov, ki lahko obiskujejo strokovne šole, četudi so to nižje strokovne šole. Leta 1946 so domačini tvorili samo 35 odstotkov učencev tehničnih in trgovskih šol v Uzbekistanu. Te šole pa so najvažnejše ustanove, ki vzgajajo strokovne industrijske delavce. Leta 1948 je bilo v Kazakstanu samo 14,3 odstotkov učencev te vrste šol, ki so bili domačini. V dobi 1945 do 1947 je končalo srednje tehnične šole v Kazakstanu 2000 učencev. Od teh 2000 učencev je bilo samo nekaj desetlin domačinov.

Neznatno je tudi število domačinov v osrednji Aziji, ki obiskujejo visoke šole. Rektor državnega vseučilišča v Alma-Ata v Kazakstanu je javno priznal v marcu leta 1949, da je bilo izmed dijakov, ki so diplomirali, odkar je bilo vseučilišče ustanovljeno, to je od leta 1934, samo 17% domačinov. V akademskem letu 1948/49 je diplomiralo na poljedelskem zavodu Tažikistana 14 specialistov za vrtnarstvo, a nobeden ni bil domačin.

† ANTON PERHINIG

Prejšnji torek smo položili na pokopališču pri Mariji Devici in Trnju pri Železni Kapli k večnemu počitku vpokojenega nadkomisarja finančne kontrole blagega g. Antona Perhiniga. V starosti 74 let je dobro pripravljen odšel na tiho nedeljo pred večnega Sodnika.

Prav je, da se pokojnika, ki je toliko let služboval med našimi ljudmi in v naših krajih, spomni tudi „Koroška Kronika“; saj se ga gotovo spominjajo še številni bralci našega lista.

Pokojni je bil rojen v Čačah na Zilji. V službo je stopil k finančni kontroli v tedanjem avstro-ogrskem pristaniškem mestu Trst, kjer je služboval dolgo vrsto let. Tam si je izbral tudi svojo prvo ženo, Emo. Ta je bila doma iz znane družine pokojnega nadučitelja Rustja, ki je služboval v Kalu nad Kanalom na Goriškem.

Ko je po prvi svetovni vojni pripadel Trst Italiji, se je pokojni Perhinig odločil, da zapusti Trst in je odšel nazaj v svojo prvotno domovino na Koroško, kjer je služboval pri obmejni finančni kontroli v Žvabeku in pozneje v Beli nad Železno Kaplo. Njegova žena je bila vneta prosvetna delavka in zelo dobra cerkvena pevka ter zvesta družica svojemu možu.

Zato je bil tudi najtežji udarec za pok. Perhiniga, ko mu je leta 1926 došla in skrbna žena umrla ob porodu drugega sina. Da bi imela sinova kljub temu mater, si je poiskal pokojni drugo soprogo. Našel je iz vrst slovenske katoliške Marijine družbe v Trstu zvesto drugo ženo Ano in tudi z njo živel ves čas do svoje smrti v najlepši slogi in pravi družinski ljubezni.

Pokojni je bil vzgleden družinski oče in vedno zaveden katoliški mož. Nad dve leti in pol je bolehal in je vdano prenašal bolezen. Po svoji vpkopitvi se je preselil v Celovec, želel pa je biti pokopan na pokopališču v Železni Kapli poleg svoje prve žene.

Pokojni zapušča ženo in dva sinova, od katerih je eden še vedno pogrešan. Naj bo pokojnemu Antonu Perhinigu Vsemogočni bogat plačnik. Žalujemo svojcem naše iskreno sožalje!

F. R. A. N. Z. Amlacher

50
LET

Sadni sokovi
Limonade iz sadnih sokov
jabolčnik

Amlacher
Celovec - Klagenfurt
Pischeldorferstraße 10

DR. IVO ČESNIK

OTROK

Pravljica

K Jezusu, Zveličarju sveta, je prišel majhen, neboljen otrok objokanih, žalostnih oči. Jezus ga je pogladil po kodrastih laseh, ga milo pogledal in vprašal: „Zakaj jokaš, ljubi otrok? Kaj se ti je zgodilo?“

Otrok se je stisnil k Jezusu in odgovoril: „Preganjajo me vsi. Najprej so me iztirali mogočniki. Niti besede nočejo čuti o meni. Ravno tako me zaničujejo državniki, politiki in stari očetje in matere. Tako so me zaničevali, da niso hoteli ničesar čuti o meni, čeprav so me nekdanj tako spoštovali in ljubili in si o meni pripovedovali najlepše zgodbe. Še celo otroci, nedolžni, pridni otroci me ne marajo več. Mogočniki so jim prepovedali, da bi me le omenili v svojih pripovedovanjih. Pesniki in pisatelji so pozabili name.“

„Kdo pa si ti, mali, neboljeni otrok?“ je vprašal Jezus.

„Pravljica sem, nekdanj ljubljena in spoštovana od vseh. Vsi narodi so me čislali, pisatelji so me srečni gojili in o meni govorili v svojih spisih. Velike resnice so po meni razglašali svetu.“

Jezus je dvignil neboljenčka v naročje in mu ljubeznivo zasepetal: „Jaz nisem pozabil na te. Pride čas, ko te bodo zopet vsi dobri in poštene čislali in ljubili.“

Za dobra volja

Opravičen strah

Francek: „Če bi le poleti ne dobivali izpričeval! Takrat imamo vedno tako tanke hlače.“

Dobro jo pozna

„Ali bi mogel z vašo gospo soprogo govoriti?“ — „Da, če mislite, da vas bo moja žena pustila do besede.“

Izkušnja

„Joško, kam pa tako tečeš?“ — „Domov.“ — „Zakaj pa?“ — „Mama me bo nabila.“ — „In zakaj potem tečeš?“ — „Sicer pride prej oče domov in me bo on pretepel.“

Resnično

V šoli smo govorili o nevarnostih ponoči. Učenec je omenil tudi nevihto.

Učiteljica: „Zakaj pa je nevihta ponoči posebno nevarna?“ — Učenka: „Ker blisk ne vidi strelododa.“

Prizanesljivo

„Očka, nekaj veselega ti moram povedati!“ — „No, kaj pa Tonček?“ — „Za prihodnje šolsko leto ti ne bo treba kupiti novih knjig zame; sem namreč v tem razredu zaostal.“

V šoli

smo se pogovarjali, kako modro je vse v naravi urejeno. Učitelj vpraša: „Kaj mislite, zakaj ima labod tako dolg vrat?“ — Učenec: „Da pri povodnji ne utone.“

Gospod živi

Danica se je nasmehljala in zarja soncu pot zlati, odstranjena je z groba skala, Gospod je vstal in spet živi.

Razbita pekla so načrti — okovi, ki jih je koval; uničeno je želo smrti, Gospod živi, ker res je vstal.

Pomlad, ki cvetkam grob odpira, praznuje spet vstajenja god, trobentica na bregu svira — vse vstaja, ker je vstal Gospod.

Zastava večnega življenja mogočno danes plapola. Bežijo sence pogubljenja, živi pa Kristus, kralj sveta.

Do konca dni naj v temo sveti Njegova luč, resnice žar. Ne bo nas pekel mogel streti, dokler bo On sveta vladar.

Limbarski

Tak je svet

„Kako gredo posli?“
„Oh, človek ima vedno neprijetnosti. Sedaj spet iščem blagajnika.“
„Spet? Saj ste komaj pretekli teden enega sprejeli v službo!“
„Saj ravno njega iščem.“

dobite ga
pri svojem trgovcu

Trgovina s čevlji

BLATNIG JOSEF
NEUER PLATZ 8

na zalogi lepi oblikovni
modeli po nizkih cenah

Mali stroj z veliko zmogljivostjo

R E X

Švicarski stroj za kavo
izdelan v lužemstvu S 3650- do 4400-

Edino zastopstvo za Koroško in
Vzhodno Tirolsko

Hotelske potrebnosti

DIPL. ING. KARL LUGNER

Celovec, Klagenfurt
Karlfreitstraße 17 - Tel. 38-9-22

Zahtevajte obisk zastopnika!

Stoffe
Ludwig
Adamitsch

BELJAK-VILLACH, HAUPTPLATZ 21 • TEL. 43-78

SPECIALNA TRGOVINA
ZA BLAGOVE VSEH VRST

KINO

Celovec - Klagenfurt

Predstave dnevno ob: 16., 18.15 in 20.30

STADTTHEATER

15. IV.—23. IV. „Die Königin von Broadway“, (Kraljica Broadwaya) z Rita Hayworth.

PRECHTL

Do 17. IV. „Insel der Liebe“, (Otok ljubezni).
18. IV.—21. IV. „Lasso und Revolver“, (Lasso in samokres).

CARINTHIA-LICHTSPIELE

15. IV.—20. IV. „Die Stadt ohne Maske“, (Mesto brez maske).
16. IV. ob 10.00 in 14.00 „Der gestiefelte Kater“, (Obuti maček), pravljica predstava.

PETERHOF

15. IV.—17. IV. „Schwarzer Schwan“, (Crni labod).
18. IV.—20. IV. „Schwarzer Reiter“, (Crni jezdec).

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

14. VI.—117. IV. „Flucht von der Teufelsinsel oder Die Rache des Grafen von Monte Christo“, (Beg iz hudičevih otokov, Masčevanje grofa Monte Christa), v nemščini.
18. IV.—20. IV. „Der große Walzer“ Johann Strauß, (Veliki valček), v nemščini.
21. IV.—24. IV. „Tarzan und die Amazone“, (Tarzan in amaconka), v nemščini. — Predstave kot običajno.

STADT-KINO

14. IV.—17. IV. „Adam und Evelyne“, (v nemščini).
18. IV.—20. IV. „Scotland Yards seltsamster Fall“, (Najbolj čuden slučaj Scotland Yard-a).
21. IV.—24. IV. „Entführung in den Karibien“, (Ugrabitev v Karaibih), barvan film.

APOLLO-LICHTSPIELE, BELJAK

Petek, 14. IV. do ponedeljka 17. IV.

„ARTISTENBLUT“

(Artistovska kri)

Film, poln uspehov, veselo igra v cirkuškem okolju, z menjajočimi se artisti in krasnimi prizori. Glavni igralci: Hans Richter (dvojna vloga), Fritz Odemar, Hubert v. Mayerink.
Torek, 18. IV. do četrta, 20. IV.

„HYÄNEN DER PRÄRIE“

(Prerijske hijene)

Zgodba iz divjega zahoda, polna napeh priporov in krasnih pokrajinskih slik. — Glavni igralci: William Elliott, John Carell, Albert Dekler, Vera Ralston, Virginia Grey.
Petek, 21. IV. do ponedeljka, 24. IV.

„MIT MUSIK DURCHS LEBEN“

(Z glasbo skozi življenje)

Odlična življenjska slika s pretresljivo zgodbo. — Glavni igralci: Hans Olden, Ferdinand Maierhofer, Erich Scholz, Franz Schafheitlin, Julia Janssen in dunajski slavčki.
Začetek predstav dnevno ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.

ELITE-FILMBÜHNE, BELJAK

Od petka, 14. IV. do ponedeljka 17. IV.

„DIE FLUCHT AUS JAVA“

(Beg z Jave)

Drama po Hilton-ovi povesti. Glavni igralci: Willy Eichberger, Gary Cooper, Saratne Day itd.
Od torka, 18. IV. do četrta 20. IV.

„KONGO EXPRESS“

Postolovni vefilm z glavnimi igralci: Mariane Hoppe, Willy Birgel, Irene Deltke, Hermann Speelman's.
Petek, 21. IV. do ponedeljka 24. IV.

„ICH MACH' DICH GLÜCKLICH!“

(Osrečim tel)

Vendar enkrat zopet po dolgem času pravi Heinz Rühmann-Hertha Feiler-film!
Osvežujoč film, poln različnih zapletljajev.
Začetek predstav:
ob delavnikih ob 16., 18.15 in 20. uri, ob nedeljah in praznikih tudi ob 14. uri.

ŠPORT

Iz nogometnih tekem

„BUDUČNOST“ DVAKRAT ZMAGOVALEC

Na igrišču športnega kluba KAC v Celovcu se je vršila pred 2000 gledalci v nedeljo popoldne ena najzanimivejših nogometnih tekem, kar jih je bilo na velikonočnem sporedu. — FC Budućnost—KAC. Igra je izredno zadovoljila gledalce, med katerimi je bil tudi župan mesta Celovca. Jugoslovani so bili odlični igralci tako v tehniki igranja kakor tudi v kondiciji. Zmagali so z rezultatom 1:0. Toda vkljub temu rezultatu so celovsko moštvo nadkriljevali tako jasno, da bi večja zmaga gotovo ne prišla nepričakovano. Posebno so se odlikovali pri jugoslovanskem moštvu vratar, branič, levi tekač in srednji tekač.

KAC je doživel časten poraz. Sodnik Rappauer je sodil brezhibno.

V ponedeljek pa se je vršila tekma med FC Budućnost—ASK. Zmagali so zopet Jugoslovani s 4:0. Tudi v tej tekmi so pokazali Jugoslovani odlično znanje, dasiravno so v drugem polčasu nekoliko nazadovali. Najboljši je bil med njimi ta dan Drenovac.

Celovsko moštvo je bilo v drugem polčasu boljše kot v prvem. Sodnik je bil g. Förster, ki je svojo nalogo opravil dobro in nepristransko.

Ob sprejemu je izročilo moštvo Budućnosti celovškemu športnemu klubu KAC lep srebrni pokal. Celovčani pa so podarili v spomin Jugoslovanom svoj simbol — zastavico.

Sport-Toto

27. kolo, 22. in 23. aprila

FAC—Rapid: Rapid bo skoro z verjetnostjo odločil to igro za sebe. 2/2

Sturm Graz—Vorwärts Steyer: Če ima graško moštvo to prednost, da igra na lastnem igrišču, pa smatrajo Steyer kot boljše moštvo. x/2

Vienna—Slovan: Slovan je sicer močeno moštvo, a Vienna si verjetno ne bo dala vzeti zmage. 1/1

Razgled

Wacker—Wr. Sportklub: Wacker ima vse izglede za zmago, dasiravno je dunajsko moštvo doseglo v tujini že nekaj dobrih uspehov. 1/x

Gaswerk—Helfort: Moč obeh moštev je prilično enaka in neodločen izid leži v okviru možnosti. x/2

Ternitz—Mödling: Verjetno bodo mogli prvi odločiti zaradi svoje ostre igre zmago za sebe, vendar pa znajo drugi igrati tudi v takem slučaju dobro. 1/x

Gr. Sportklub—ESK Graz: Neodločen izid ne bi preveč iznenadil. x/2

ASK Klagenfurt—Union FC Salzburg: Če domača mladina ne bo ponovno razočarala, bo lahko premagala Union, toda tudi ti niso slabi igralci. 1/2

Austria Lustenau—FC Lustenau: Ta tekma je odprta, dasiravno se lahko smatra prvo moštvo kot nekoliko boljše. x/1

Bologna—Torino: Moštvo Turina ima po našem mnenju več izgledov za zmago. Igra pa se vrši v Bologni. Moštvo Bologne je znano po svoji vztrajnosti. 2/x

Genova—Milano: Moštvu Milana bo gotovo uspelo, vkljub močnemu zoperstavljanju s strani domačih, odnesti dve točki. 2/x

Wolverhampton Wanderers—Arsenal: Arsenal bo moral igrati zelo dobro, če bo hotel premagati domače moštvo. 2/1

Donaufeld—Simmering: Obe moštvi igrata na isti način in sta znani kot borbeni moštvi. Sturm ima mogoče v napadu malo boljše moštvo. x/2

St. Pölten—Hohenau: Tekma se vrši v St. Pöltnu in lahko se zgodi, da se bo posrečilo domačemu moštvu izsiliti vsaj neodločen izid. 2/x

Ostbahn Elf—Wr. Sportklub: Dunajčanom se bo verjetno brez nadaljnega posrečilo zmagati nad prvimi. 2/2

Kamera, filmi in plošče v
bogati izbiri in najboljši
kakovosti

Fettershaus Schmieds

Celovec-Klagenfurt
Heiligengeistplatz 1

Vaše posnetke izdelujemo
in dnevno po pošti razpošiljamo

Za naše gospodarje

Snaga - tudi živalim ljuba

Še danes dobimo — žal — tudi pri nas kmetovalce, ki mislijo, da je zadosti, ako živali pozimi skromno krmijo. Krmijo toliko, da žival zimo more preživeti in da daje še nekaj mleka. Da bi pa tudi skrbeli za snago in za čiščenje živali, to pa je že preveč. Ako bi se pa živinorejci zavedali, kakšno muko večkrat s tem povzročajo svojim živalim in ako bi se zavedali, kakšno škodo povzročajo s tem sebi in svojemu gospodarstvu, bi najbrž svoje ravnanje spremenili.

Dokazano je namreč, da dnevno in pravilno snaženje s ščetjo ali krtačo zviša dnevno količino mleka, ki ga daje krava, za 1 liter. Snaženje kože vpliva namreč tako ugodno na presnavljanje v telesu, da se vsled tega poviša tudi izločanje mleka. Snaženje torej ugodno vpliva na boljše izrabo krme. — Zlasti še ugodno vpliva snaženje one živine, ki je bila na pašnikih, kjer je muha govejega obada ali zolja legla svoja jajčeca. Ko nato ličinke tega zolja rastejo pod kožo in ko hočejo že kožo predreti, jih pri tem ovira vsakodnevno krtačenje goveje kože. Vsled tega ličinke končno pod kožo poginejo in ne preuknjajo kože.

Ščeti snažijo — čohalo muči

Večkrat mislimo, da je pravilno in temeljito snaženje živali mogoče samo z uporabo ostrega česala ali čohala (štrigel). Ravno obratno pa je resnica. Uporaba čohala za čiščenje dela kože, kjer niso prisušeni ostanki blata, je pravo mučenje živali. Čohalo uporabljamo zato le za čiščenje onih delov goveje kože in repa, kjer so prisušeni ostanki blata in pa zato, da čistimo z njim ščet. S preostrimi zobatimi čohali moremo raniti živali, zato jih moramo uporabljati le previdno. — Za snaženje goveje živine so najboljše krtače iz kratkih riževih korenin. Ščeti naj imajo jajčasto obliko (ovalno), da se čim bolj prilagodijo obliki roke.

Ni zadosti, ako snažimo živali le enkrat ali dvakrat tedensko; pravilno je, ako snažimo živali vsaki dan, in to vso žival od glave pa do repa. Najboljše snažimo tako, da najprej potegnemo s ščetjo proti rasti dlake, nato pa po rasti dlake, nakar potegnemo s ščetjo po čohalu, da odstranimo nesnago s ščeti in jo ne prenašamo po ostalem delu telesne površine.

Ni pa naša dolžnost, da skrbimo le za snaženje kože same, skrbeti moramo tudi za pravilno rast oroženih delov kože, to je za rogove in za parklje.

Rogovi so del kože

Ko so živali živele še divje, je bilo rogovje gotovo potrebno živalim za obrambo. Rogovje je živalim tudi v okras. Danes pa rogovje nima navadno kakega gospodarskega pomena, z izjemo pri volih v onih krajih, kjer pritrjajo pri volovski vpregi jarem še na rogove. Zato tudi nima nikakega pravega smisla, ako poizkušamo spreminjati in oblikovati rast rogov. Najenostavnejše se uravnajo pri mladih živalih nepravilno raščen rog, ako ga zažagamo oziroma izpodrežemo. Rog raste namreč proč od zažaganega mesta in proti narezanemu mestu. — Na rogovih moremo deloma ugotoviti tudi starost krav, ako računamo, da je imela od drugega ali tretjega leta naprej vsako leto po eno tele. Zato bi bilo nepravilno, ako bi poizkušali z izgajenjem vdrtin oziroma s popiljenjem nabrekli na rogu zabrisati znake za starost krave.

Pač pa preglejmo pozimi, vsekakor pa proti koncu zime, živalim rogove in odžagajmo preostre konice rogov, nato pa robove zaokrožimo z nožem ali s pilo. Ker pa pri mladih živalih rogovi hitro rastejo, so že po nekaj tednih konice spet ostre, da morejo živali z njimi povzročiti rane ljudem in živalim. Zato pri mladih živalih večkrat preglejmo rogove. Ako odžagamo ostre konice rogov, ni prav nobene potrebe, da bi mislili na popolno odstranitev rogov, kar pa se pri nas tako zelo redko dogaja.

Nega parkljev

Zelo velikegi pomena pri goveji živini je nega parkljev. Pri goveji živini, ki stoji vedno v hlevu, se parklji ne izrabljajo zadosti; prekomerno se zato podaljšajo, zadobivajo zakrivljeno obliko, povzročajo s tem ne samo nepravilno stojanje živali, ampak tudi velike bolečine živali. Ker živali stopajo vsled tega največ le na takozvanih blazincah parklja, postane hod take živali negotov, daljše stanje pa žival tako utruja in ji povzroča take bolečine, da noče več pravilno in zadosti žreti in polagoma hujša. Da vse to preprečimo, moramo vsaj vsakih 5 ali 6 mesecev onim živalim, ki so stalno v hlevu, pregledati parklje; nato pa jih po potrebi tudi prirežemo.

Ako parkljev pravilno ne negujemo, se more zgoditi, da nastane pri živali nekako drugi podplat. Med novim in starim podplatom pa je nato prostor, kjer se nabirajo razkrojeni in z gnojnico prepojeni deli stelje in blata. To pa je najprimernejša snov, kjer se morejo zadrževati in razvijati različne bolezenske klice raznih kužnih bolezni. Že samo zaradi tega bi bilo potrebno večkrat pregledati parklje in jih tudi pravilno negovati. Kakor hitro zapazimo pri živalih, ki smo jih imeli dalje časa v hlevu, da težko in nepravilno hodijo, je to navadno znak, da parklji niso v redu; takoj

jih je treba pregledati in pravilno prirezati.

Zlasti je tudi važno, da večkrat pregledamo parklje pri plemenskih bikih. Slabi parklji so večkrat zlasti pri starejših plemenskih bikih vzrok, da bik noče plemeniti ali pa le slabo plemeniti, vsako zaskočenje mu namreč povzroča velike bolečine v parkljih. Ako ima mogoče bik zelo slabe parklje, je včasih potrebno, da ga damo podkovati.

Večkrat se zgodi, da je zelo težko pripraviti žival do tega, da pusti dvigniti zadnjo nogo. V tem slučaju navadno zadržuje, da nogo samo v biclju vpogne in že je mogoče pravilno prirezati parklje.

Vprežno gojevo živino, torej predvsem vole in posebej takrat, ako morajo hoditi po trdem cestnem tlaku, je treba podkovati. Pri tem pa se moramo zavedati, da je podplat parkljev navadno le 3 do 4 milimetre debel in so zato parklji seveda tudi mnogo bolj občutljivi kakor pa kopito pri konju. Podkovanje volov pa je potrebno zlasti pozimi, ker drugače na gladki cesti volom zelo lahko izpodrsne. Vendar pa večkrat govejo vprežno živino tudi pozimi damo podkovati samo na prednjih nogah. Moramo pa seveda ravno tako, kakor pri podkovanju konj, tudi pri goveji vprežni živini pozimi dati opremiti podkve na parkljih z ozobci (Stollen).

Podkve na parkljih moramo dati pregledati oziroma obnoviti vsaka dva meseca. Zlasti pa je treba velike skrbnosti pri podkovanju goveje vprežne živine, ki ima zelo pokončno stoji. Pri teh se namreč prstni deli mnogo bolj obrabijo in to povzroča večje bolečine v parkljih. Priporočljivo je, da take živali damo podkovati s kratkimi podkvami, ki so pritrjene na parkljih le z malim številom žebeljev.

Podkve morajo imeti obliko parkljev in morajo pokriti podplate v celoti. Samo široke podkve morejo namreč preprečiti, da ne čuti goveja vprežna živina pritiska vsakega zrna peska. Ako namreč podkve niso zadosti široke in ne pokrivajo vsega podplata, sicer žival bolj varno hodi, vendar pa samo nekaj časa, ker kmalu čuti vsak kamenček zlasti pa ostri pesek na cesti.

Kmet za železnim zastorom

Pred malo več kot četrto stoletjem smo bili še na splošno prepričani, da je izmed vseh stanov še najbolj neodvisen kmet, kateremu tudi vojna ne more odvzeti zemlje. Morejo mu vojni dogodki njegovo stanovanjsko hišo in njegova gospodarska poslopja zravnavati z zemljo, morejo mu tudi za nekaj let mogoče uničiti ali zmanjšati rodovitnost zemlje; v nekaj letih pa je vsa ta škoda spet popravljena in vsa nesreča pozabljena.

Vsled revolucije leta 1917 v bivši carski Rusiji, ki je pripomogla v tej veliki državi boljševizmu, to je komunizmu do oblasti, pa so se razmere bistveno spremenile. Komunizem se namreč pri takozvani socializaciji vsega življenja ni ustavil pri obrti, trgovini in industriji, socializiral je tudi kmetijstvo. To je bilo sicer v novi sovjetski državi razmeroma lahko, ker tam kmet nikdar ni bil svoboden, bil je vedno odvisen. Le namesto odvisnosti od veleposestnikov je prišla odvisnost od države. Vsa zemlja je postala državna last, ustanovljena so bila velika državna posestva, takozvani sovhizi. Poleg teh pa so bile ustanovljene nekeke vaške skupnosti, kjer so bili kmetje prisiljeni obdelovati po natančno določenih navodilih zemljo. Sami so imeli pravico do zasebne lastnine, ki je znašala nekako en hektar. To so takozvani kolhozi, to so kolektivna ali skupna gospodarstva na kmečkem podeželju.

Druga svetovna vojna je prinesla znatno razširitev boljševiške oblasti na vso vzhodno in precejšnje del srednje in južne Evrope. S tem pa je prišel iz Sovjetske zveze v te dele Evrope tudi politični, kulturni in prav posebej še gospodarski komunistični sestav ali sistem.

BISTVO KOLHOZA

Že dolgo danes ne obstoja nikak dvom več, da je eden glavnih in prven-

stvenih načrtov komunizma, da likvidira ali konča samostojno in svobodno kmetstvo v vseh onih državah, kjer je prišel do oblasti. Komunizem hoče torej izvesti kolektivizacijo kmetijstva v vseh onih državah, ki so popolnoma odvisne od Sovjetske zveze in pa v Jugoslaviji. Glavni namen komunizma je pri tem, da spravi v svojo popolno odvisnost ne samo vse industrijske in obrtne delavce, ampak vse podeželsko prebivalstvo, ki je bilo do sedaj nekako neodvisno. Delni razlog kolektivizacije vsega kmetijstva je gotovo tudi v tem, ker je s tem v večji meri omogočena mehanizacija kmetijstva, torej večja in smotrenjša uporaba kmetijskih strojev. To pa je le drugi razlog kolektivizacije kmetijstva.

Pri delu v kolhozni gospodarstvih v Sovjetski zvezi se je sicer večkrat izkazalo, da je bila gospodarsko škodljiva organizacija kolhozni delavcev čisto po vojaško, v nekaterih brigadah pod poveljstvom postavljenega brigadirja. Vendar pa je ta način organizacije in ureditve kolhozov za državno vodstvo kolhozov tako velikega pomena, da je komunistični režim odklonil vedno vsak predlog ali celo poizkus, ki bi hotel dati posameznim članom kolhoza več svobode.

Tak poizkus je hotel napraviti na primer glavni tajnik komunistične stranke v okrožju Kursk v Južni Rusiji. Tajnik komunistične stranke Doronin je namreč dvomil o sposobnosti postavljenih brigadirjev, ki „znajo samo ukazovati, nimajo pa nikakega kmetijskega znanja.“ Zato je Doronin razdelil velike kolhozne brigade v male delovne oddelke in je tudi močno zmanjšal oblast takozvanih kolhozni predsednikov. Nove delovne skupine so štele le nekaj družin in dokazano je, da so te skupine zemljo boljše obdelale, da so bili pridelki večji,

**ŽEBLJI MEŠANI
LOPATE
ZELEZNE GRABLJE
POMOŽNE PALICE za sajenje
ROČNE ŽAGE**

G. Feick

železo, kovine, stroji

Celovec - Klagenfurt, Salmstraße 7
Telefon 1486

ker so te male delovne skupine delale z nekakim večjim čutom odgovornosti.

To vse pa ni bilo v smislu komunističnega strankarskega vodstva, obsodili so letos sredi januarja v glavnem komunističnem listu „Pravda“ tak način postopanja in tajnik Doronin je moral v pregnanstvo v Sibirijo. — Že pred njim je nekaj podobnega poizkušal med kolhozi v sibirski republiki sam član glavnega odbora boljševiške komunistične stranke, Andrejev. Pa tudi ta je bil prejšnji mesec prisiljen, da je prekalal svoje „napake“, da jih je obžaloval in je moral priznati, da je za komunistično vodstvo glavno, da napravi iz samostojnih kmetov navadne poljedelske delavce.

SVOBODNI KMET IZGINJA

Pa tudi v vseh ostalih državah takozvane ljudske demokracije se dogaja nekaj podobnega, v vseh teh državah za takozvanim železnim zastorom izginjajo še zadnji ostanki svobodnega kmetijstva. Sicer navadno beremo ali pa slišimo iz teh dežel, da gre ves boj proti velikim kmetom ali proti veleposestnikom. Toda resničnih veleposestev in tudi velikih kmetov v teh deželah že zdavnaj ni več, ti so bili že likvidirani.

Sicer pa tudi mi ne moremo zagovarjati veleposestev, ker je pravilno načelo, da naj bo zemlja last tistega, ki jo obdeluje. Zato naj bi tudi ne bilo kmečko posestvo mnogo večje, kakor pa ga je mogoče obdelati z uporabo kmetijskih strojev z lastno družino.

Toda v deželah ljudske demokracije so šli mnogo dalje, tu gre za dokončno uničenje vseh pravih kmetov, torej kmetov, ki imajo okrog 20 hektarjev zemljiške posesti. Ti kmetje so najtrdnjši, to so takozvani „kulaki“ in te je treba čimprej uničiti. Vse te poizkušajo prisiliti, da pristopijo v takozvane skupne obdelovalne zadrage. Ko postanejo enkrat člani te zadrage, so izgubili svojo posest, postali so popolnoma odvisni in pod vodstvom od države imenovanih tajnikov in načelnikov zadrug jih je mogoče vključiti popolnoma v komunistični sistem.

Načini, kako razlastiti kmete, kako jih napraviti popolnoma odvisne, so torej v vseh deželah za železnim zastorom skoraj popolnoma enaki, vsaj vsi izvirajo iz istega skupnega, to je komunističnega nauka. Razlika je v raznih državah le v tem, kako hitro hočejo doseči popolno kolektivizacijo kmetijstva.

KOLHOZI NASTAJAJO

Najbolj počasi, kakor za enkrat izgleda, napreduje kolektivizacija na Poljskem, sledi pa ji Češkoslovaška, kjer naj bi bila kolektivizacija izvedena do konca leta 1952. Nekaj podobnega je tudi na Madžarskem, kjer so odvzeli veleposestnikom okrog 3 in pol milijona katastralnih orolov zemlje; to je približno dva milijona hektarjev. To zemljo so razdelili na 650.000 kmetov in kmečkih delavcev, na vsakega so prišli torej nekako 3 hektarji zemlje. Popolnoma jasno je, da „kmetje“ s tako površino zemlje niso bili in niso sposobni samostojnega kmečkega življenja. Prisiljeni so bili torej, da so se vključili v skupne obdelovalne zadrage, ki pa v

(Nadaljevanje na 6. strani)

Modna trgovina

SAMONIG

nudi:

DAMSKJE JERSEY-OBLEKE
od S 79.80 dalje

BELJAK-VILLACH
Welfbriachgasse 12

DOBRI

Del-Ha čevlji!

Edino zastopstvo in prodaja

TOMSCHE

BELJAK-VILLACH - HAUPTPLATZ

Kmet za železnim zastorom

(Nadaljevanje s 5. strani)

resnici niso nikaka zadruga. So le drugače imenovana državna posestva, kjer morajo „kmetje“ delati kot navadni poljedelski delavci, so pa seveda pri tem popolnoma odvisni od tajnikov teh zadrug, ki pa jih postavi država.

Poleg teh „kmetov“ pa je na Madžarskem še okrog 200.000 samostojnih kmetov, ki bi pri rednih razmerah bili sposobni, da bi v redu obdelovali svoja posestva. To pa so takozvani „kulaki“, za katere je predvideno, da morajo čimprej izginiti, vključiti se bodo morali polagoma v skupne obdelovalne zadruge. Le sedem odstotkov poljedelske površine je na Madžarskem vključenih v državna posestva ali v sovhoze, to je v socialistična gospodarstva.

Skoraj podobne razmere so tudi v Rumuniji.

V Bolgariji je okrog 1200 kolektivnih zadrug, ki imajo več kakor 80.000 članov. Ker pa je bilo pred vojno na Bolgarskem okrog en milijon kmečkih gospodarstev, je torej število kolektiviziranih kmečkih gospodarstev še vedno razmeroma malo. To nam kaže, da se kmetje upirajo vstopu v kolektivne zadruge, dokler je le mogoče. Vendar pa bo odpor proti vključitvi v te kolektivne zadruge vedno težji, ker dobijo le zadruge vsa sredstva za izboljšanje kmetijstva. Svobodni ali samostojni kmetje — ali kakor jih imenujejo uradno „kulaki“ — ne dobijo ne sredstev za uničevanje in zatiranje škodljivcev, ne dobijo ne umetnih gnojil in ne kmetijskih strojev in ne kmetijskega orodja in ne dobijo dobre plemenske živine. Ker so brez zadostnih kmetijskih strojev, bi potrebovali več delavnih moči za obdelovanje svojega posestva. Delavcev pa skoraj ni mogoče dobiti ali pa jih kmetje ne morejo plačati. Če pa bi kdo le še dobil kmetijske delavce za obdelovanje svoje zemljiške posesti, ta je izkoriščevalec in škodljivec delavnega ljudstva, in tak pač nima pravice do obstanka.

Če bi kdo mislil, da je drugače v državi ljudske demokracije, ki je sprta s

Sovjetsko zvezo, bi se motil. V predvolivni agitaciji za parlamentarne volitve, ki so bile v Jugoslaviji dne 26. marca, so vsi — zlasti pa vodilni — govorniki in politiki povdarjali, da je treba čimprej povečati število kmetijsko-obdelovalnih zadrug in pa število članov v teh zadrugah. Zanimivo je, da je do sedaj v Jugoslaviji socializiran večji odstotek kmetijske proizvodnje kakor pa v drugih državah vzhodne ljudske demokracije; socializirano je namreč po uradnih podatkih preko 20 odstotkov vse kmetijske proizvodnje. Tudi je najvišja dovoljena zasebna lastnina na zemljiški posesti v Jugoslaviji nižja kakor pa je v ostalih komunističnih deželah, znaša namreč le 30 hektarjev.

Poleg 80 velikih državnih posestev je danes v Jugoslaviji že preko 5000 kmetijsko obdelovalnih zadrug, ki so v resnici le komunistične kolektivne zadruge. Te razpolagajo skupno s 3500 traktorji in 15.000 drugimi večjimi kmetijskimi stroji.

Kakor v Bolgariji in tudi v ostalih komunističnih državah, imajo tudi v Jugoslaviji prednost pri vseh kmetijskih potrebščinah zadruge. Samostojni kmetje, „kulaki“, so visoko obdavčeni in predpisi oddaje pridelkov so tako visoki, da jih ni mogoče izpolniti. Kdor pa predpisom ne zadosti, ta bo končno prisiljen, da „prostovoljno“ pristopi v zadruge.

Kakor na eni strani moramo odklanjati razne načine takozvanega kapitalističnega izrabljanja kmeta, tako moramo pa ravno tako na drugi strani odkloniti popolno zaslužjenje kmeta državnemu kapitalizmu. Eno in drugo vodi do popolne odvisnosti kmeta in zato tudi do izgube osebne svobode.

Kakor je skoraj vedno „srednja pot“ najboljša pot, tako moramo tudi v kmetijstvu zagovarjati srednjo pot, to pa je svoboden in samostojen kmet, ki je združen v pravih in svobodnih kmetijskih organizacijah, predvsem v samostojnih kmetijskih zadrugah.

Življenjski stroški v Veliki Britaniji in v Sovjetski Zvezi

Britanska nota sovjetski vladi, ki navaja mnogo ugovorov proti ukinitvi prednostnega menjalnega tečaja rublja, ki je bil do zdaj v veljavi za tuje diplomate v Moskvi, vsebuje med drugim tudi zanimivo primerjavo življenjskih stroškov v sovjetski in britanski prestolnici, v kateri so mnogo nižji.

Nota, katero je izročil sovjetskemu zunanjemu ministru britanski veleposlanik v Moskvi, sir David Kelly, pravi, da novi menjalni tečaj rublja, ki ga je objavila Sovjetska zveza, po mnenju britanske vlade, poudarja nevzdržnost položaja diplomatskih zastopnikov v

Moskvi. Nota navaja, da stane en kilogram belega kruha v Veliki Britaniji 6 penijev in en četrt, v Sovjetski zvezi pa stane 5 rubljev ali 8 šil. in 9 penijev. En kilogram sladkorja stane v Veliki Britaniji 11 penijev, to je dvajseti del cene, ki jo moraš plačati za isto količino v Sovjetski zvezi. Krompir stane v Sovjetski zvezi devetkrat več kot pa v Veliki Britaniji, jajca in maslo šestnajstkrat več, čaj pa tridesetkrat več.

DOBRA OBLACILA

za gospode,
dame in
otroke
poceni in vključ temu kakovostna

Walcher

CELOVEC-KLAGENFURT
10.-Oktober-Str. 2, tel. 22—73

WALT DISNEY JE USTVARIL NOVO PEPELKO

Čarovnik risanega filma, Walt Disney, si je pridobil srca velikih in malih gledalcev, ki se trumoma zbirajo po ameriških kinematografih, z novim barvnim filmom „Pepelka“. Snov zanjo je povzel po znani istoimenski pravljici, ki je stara že 300 let. Ameriški filmski kritiki so takoj proglasili ta film za najboljšo delo, kar jih je ustvaril Walt Disney po letu 1938, ko je izdelal v barvah film z naslovom „Snežulčica in sedem škrtatov“. „Pepelka“ se je komaj pred nekaj dnevi pojavila na ameriških platnih in že vsi žvižgajo in pojejo lahkepevne melodije. Za izvedbo te pri-skopec barvne pravljice o ubogi deklici,

Poskusite še z rižem....!

V zadnjih časih slišimo pogosto glasove, ki govorijo o čudežnem zdravljenju z — rižem pri bolnikih, ki boleha na srcu in vsled visokega pritiska krvi ter kažejo resne znake težko obolelega srca, kakor so srčni astmatični napadi, težko dihanje pri najmanjšem telesnem naporu ali pa že močno razvita vodenica. V takih slučajih govorimo o dekompenziranem srcu, to se pravi, da je srce prišlo že nekako iz pravega tira. Ako imamo povrhu še opravka z visokim krvnim pritiskom in vidimo, da z običajnimi srčnimi zdravili ne pridemo nikamor več, tedaj moramo poskusiti še z — rižem!

Neki zdravnik, ki ima precej obširno zdravniško prakso, poroča, da je začel pri nekaterih svojih bolnikih, ki jim ni bilo več mogoče pomagati z nobenim do sedaj poznanim zdravilom, poskuse z riževno dieto. Pravi, da je doživel s tem načinom tako velike uspehe, ki meje že skoraj na čudeže.

Tako je dovršil med drugimi tudi uspešno zdravljenje z rižem pri neki ženski, ki je poleg težkih srčnih astmatičnih napadov imela silno zatekle noge in trebušno vodenico. Poprej jo je zdravil z digitalisom, strofantinom in s preparati živega srebra. To mu je sicer omogočilo, da je odšlo do 6 litrov vode v 24 urah, toda po preteku nekaj dni je bilo stanje bolnice zopet isto kot poprej. Končno je bolnica že tako oslabela, da so jo sprevideli in pričkovali smrt že v nekaj urah.

V takorekoč res poslednji uri se je zdravnik odločil za — riž. S strogo riževno dieto, ki jo je podpiral samo le z malimi količinami theofilina, je začel z odločilnim bojem na življenje in smrt. Uspeh je bil naravnost sijajen! Od dne do dne je telo oddajalo večje količine vode z urinom. Najprej je izginila voda iz trebuha, potem iz obraza in nato še iz beder ter končno še iz nog samih. Po preteku 14 dni je zdravnik že lahko opustil tudi theofilin in ostal je končno samo še riž kot stalno zdravilo do končne ozdravljenja. Po šestih tednih je bolnica bila takorekoč brez vseh težav in je začela zopet opravljati svoj domači posel kot nekdanj...

V čem pa obstoji takšno zdravljenje? Izgleda, da največ v res izredni strogosti v dieti. Bolnik z visokim krvnim pritiskom ali srčnimi težkočami mora biti prisiljen jesti samo riž in sicer skozi dalj časa. Ta riž je čisto navaden riž,

ki si je znala pridobiti srce lepega princa, je delalo 750 umetnikov in 1000 tehnikov neprenehno 6 let. Filmski trak je dolg kot običajni film. Za film je bilo potrebnih več kot 1 milijon barvastih slik, izmed katerih so jih izbrali 125.000, ki so jih povezali v dolgo vrsto živih slik. Slavni ustvaritelj povsod dobro znane miške in drugih živali je tudi v tem filmu izbral celo vrsto novih igralcev iz živalskega sveta: psičke, mucke, miške in ptičke, od katerih imajo vsi žive človeške značilnosti. Računajo, da bosta dva „junaka“ pravljice, to sta miški Gus in Jaq, postala prav tako slavna, kot znana miška Mike.

EDINBURŠKI FESTIVAL

Letošnjega mednarodnega festivala glasbe in dramske umetnosti v Edinburgu se bo udeležilo 1900 umetnikov.

Na festivalu, ki bo trajal štiri tedne, bodo predvajali koncerte šestih najboljših orkestrrov sveta, baleta najboljših plesalcev štirih držav in opere dveh gledaliških skupin svetovnega slovesa. Festival bodo zaključili s koncertom, kateremu bo sledil izredno sijajen umetni ogenj.

Händelovo glasbo za Royal Fireworks bodo oddali iz utrd zgodovinskega edinburškega gradu, vse to ob bleščeči pirotehnični predstavi.

Na festivalu bosta nastopila tudi orkester in zbor slovite milanske Scale; na njunih koncertih bodo izvajali tudi rekviema Mozarta in Verdija. Zbor Scale ima 200 pevcev.

V festivalskem gledališču bosta dve premieri; uprizorili bodo tudi, prvič po 225 letih, mojstrsko delo Bena Johnso- na, sodobnika Shakespearea.

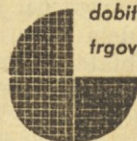
kakršnega dobivamo v trgovini za navadno prehrano. Količina predpisanega riža se suče okoli 15 do 40 dekagramov na dan. Pred kuhanjem pa je treba riž nekoliko zdrobiti — najbolje v navadnem možnarju — in ga nato takoj razdeliti na tri dele, to je za trikrat na dan in ga za vsak obrok posebej sveže skuhati. Seveda bo le redko kateri pospravil 40 dkg riža dnevno, ker se mu bo mogoče že poprej uprl.

Zboljšamo pa lahko vsak obrok riža s sladkorjem ali z medom in sicer dodamo 15 dkg sladkorja na dan ali pa pet dkg za vsak obrok. Tako potem odpade vsak strah pred — gladom! Ako vzamemo 10 dkg riža in 5 dkg sladkorja oziroma medu, mislim, da bo za vsakega dovolj, saj ne gre tukaj za zaželjeno odebelenje, marveč nasprotno, za dietno zdravljenje! Želodec in srce, oba imata na ta način le malo posla in ravno radi lahke prebavljivosti je riž najbolj sposoben za dobro prebavo in prehrano.

Ako bi pri nekaterih obstojal strah pred zaprtjem, mu lahko pomagamo z lahkimi odvajalnimi sredstvom kot je n. pr. isticin. Tudi pomanjkanju vitaminov

Alpenrose

Koroška kvaliteta srajca
za vsakogar
dobite jo v vseh tozadevnih
trgovinah

v zimski dobi se z lahkoto izognemo z raznimi „polvitamini“ kot so detavit, omnival in drugi. Poleti pa imamo dovolj sadja na razpolago, posebno jabolka, hruške, češplje in marelice ter druge vrste sadja.

Kuhali bomo seveda samo z vodo. Količino sladkorja pa ne smemo na noben način zvišati nad poprej označene mere! Dnevna tekočina ne sme znašati več od enega litra dnevno, seveda ne v obliki kave in čaja temveč kot čista voda ali sadni sok brez vsakih primesi preparatov mlečne kisline! V teku zdravljenja se mora bolnik odpovedati kruhu, mesu in sočivju! Pozneje si jih bo lahko spet privoščil, toda le v odmerjeni količini. O nikotinu in alkoholu menda ne bo treba govoriti, saj je znano, da sta obadva močen strup za bolno srce!

Za pripravo riža ni nobenih predpisov. Lahko ga kuhate, dušite ali pražite, toda vedno brez dodatka masti, olja in masla! Kot rečeno, dovoljene so samo tri reči: riž, sladkor in voda in kot dodatek sadje in — ničesar več! Razume se, da so zabranjene tudi vse začimbe kot je sol, kis, poper itd.

Pri splošni slabosti in resno težkem obolenju posameznega bolnika je predpisan mir med dietnim zdravljenjem in sicer v postelji. Lažji bolniki pa si med tem lahko privoščijo svoj običajen sprehod in tudi svoje dnevne opravke kot poprej, ako ti niso težjega značaja.

Telesna teža ostane navadno po prvih treh tednih precej konstantna ali enakomerna. Doba zdravljenja traja pri lahkkih slučajih najmanj tri tedne, medtem ko je za težke srčne slučaje predpisana doba do treh mesecev. Izjeme so slučajji z nizkim krvnim pritiskom, ki pa sploh ne pridejo v poštev za dieto z rižem!

Največji sovražnik take stroge diete je bolnik sam, ako nima resne volje in potrebnega premagovanja samega sebe. Ako se ne more ločiti od svojih običajnih „četrtn“ ali „člaš“ piva in hoče za hrbtom zdravnika naprej puhati svoje strupene cigarete ali pa si ne more kaj, da ne bi vsaj tu in tam nekoliko izpremenil svojo strogo predpisano dieto, potem je škoda za vsak trud in naj ne pričakuje učinkovitega uspeha, ker ga res tudi nikdar ne bo. Kajti zagotovilo uspeha so poleg stroge riževne diete: vztrajnost, volja in doslednost!

SNE ŽNOBELO
PERILO,
DOBER DUH

Lettner

Terpentin
milo

Cerkveni prispevki v letu 1948

Urad knezoškofijskega ordinariata v Celovcu je pred kratkim razposlal poročilo o cerkvenih prispevkih, ki so jih plačali katoliški verniki v letu 1948 za vzdrževanje duhovnikov in za vzdrževanje cerkva in cerkvenih poslopij.

Do približno pred 150 leti so imele cerkve in samostani ter škofije velika posestva in taka premoženja, da so se lahko cerkve in vse njene ustanove same vzdrževale. Ko pa je cesar Jožef dal ta posestva odvzeti, je država prevzela s temi posestvi tudi dolžnost plačevati duhovščini neko zmerno plačo. Ta je bila istočasno tudi nekaka odškodnina za delo, ki so ga imeli duhovniki z vodenjem matrik za državo in pa s poučevanjem verouka v ljudskih šolah.

Po priključitvi Avstrije k tretjemu rajhu je nacizem enostavno razveljavil to pogodbo med državo in Cerkvijo. Zato bi bilo pravilno — če namreč drži na-

četudi so že te skrajno nizke — in tudi zato seveda plače niso v nobenem pravem razmerju s cenami življenskih potrebščin. Pa še za to nizko plačo mora prositi skoraj kakor berač, kar je seveda nedostojno za duhovniški stan. To pa bo polagoma moralo tudi vplivati na to, da bo število bogoslovcev vedno nižje. Seveda si niti dežela niti država s tem ne bosta nič prihranili, če duhovnikov ne bo. Saj bo nato morala ali dežela ali pa država za poučevanje verouka v ljudskih šolah — pouk tega predmeta tudi ni mogoče kar tako črtati — nastaviti učitelje. Ti bodo gotovo zahtevali višjo plačo kakor pa bi jo dobivali duhovniki. Razen tega bo morala država še plačevati učiteljem družinske doklade, kar pri duhovnikih seveda odpade, morala bo država učiteljem in njihovim družinam plačevati tudi pokojnino, kar pri duhovnikih skoraj odpade. Saj vsak duhovnik dela aktivno do visoke starosti, dokler še more stati in hoditi.

Država, ki duhovnikov, ki jih že tako silno primanjkuje, noče plačevati, ta država duhovnika zaničuje in ni več daleč čas, ko se bo to poznalo pri ljudstvu, ki bo začelo omalovaževati in zaničevati vero. Nato pa bo morala država namesto enega duhovnika nastaviti deset orožnikov.

Zanimivi so podatki, koliko je bilo v letu 1948 plačanih cerkvenih prispevkov v posameznih dekanijah in v posameznih župnijah. V pregledu prinašamo le one kraje, oziroma župnije, ki bodo zanimale naše bralce. — Prva številka pomeni, koliko je bilo skupno plačano, druga pa, koliko pride na enega prebivalca (oziroma vpisanega katoličana) v dotičnem kraju.

Celovec mesto			
(dekanija)	259.000	na osebo	7.36 S
Žrelec	10.000	na osebo	7.52 S
Št. Jakob	9.600	na osebo	6.45 S
Celovec okolica			
(dekanija)	122.000	na osebo	6.98 S
Hodiše	11.800	na osebo	6.97 S
Otok	6.000	na osebo	9.44 S
Dholica	9.400	na osebo	6.85 S
Breza	7.000	na osebo	5.15 S
Poreče	14.000	na osebo	5.35 S
Škofiče	7.000	na osebo	9.02 S
Vetrinj	16.000	na osebo	9.62 S
Pliberk			
(dekanija)	62.000	na osebo	8.69 S
Pliberk župnija	28.000	na osebo	9.41 S
Kazaze	3.600	na osebo	6.65 S
Šmihel	22.000	na osebo	9.98 S
Suha	1.800	na osebo	4.12 S
Vogrče	2.200	na osebo	7.45 S
Žvabek	4.100	na osebo	6.53 S

Dobrla ves			
(dekanija)	108.000	na osebo	8.34 S
Apače	2.000	na osebo	6.13 S
Dobrla ves	20.000	na osebo	9.78 S
Obirsko	3.000	na osebo	9.20 S
Žel. Kapla	21.000	na osebo	8.54 S
Št. Lipš	5.000	na osebo	7.96 S
Galicija	7.000	na osebo	9.89 S
Globasnica	5.400	na osebo	7.11 S
Škocijan	12.000	na osebo	6.20 S
Mohliče	2.800	na osebo	7.44 S
Reberca	7.700	na osebo	12.03 S
Žitara ves	7.700	na osebo	9.41 S
Šteben	2.600	na osebo	7.44 S
Kamen	1.800	na osebo	4.36 S
Sv. Vid	8.500	na osebo	8.60 S

Borovlje			
(dekanija)	105.500	na osebo	7.58 S
Borovlje, mesto	16.500	na osebo	7.20 S
Glinje	3.300	na osebo	3.98 S
Golšovo	3.000	na osebo	9.64 S
Št. Janž	4.400	na osebo	8.80 S
Kapla v Rožu	9.400	na osebo	7.32 S
Kotmara ves	9.700	na osebo	5.74 S
Št. Lenart	1.000	na osebo	5.28 S
Bilčovs	9.000	na osebo	9.05 S
Šmarjeta v Rožu	11.000	na osebo	9.88 S
Žihpolje	5.800	na osebo	8.47 S
Sveče	19.800	na osebo	13.23 S
Podljubel	300	na osebo	—48 S
Bajtiše	1.500	na osebo	8.71 S
Slov. Plajberk	2.200	na osebo	5.86 S
Sele	7.400	na osebo	7.55 S

Šmohor			
(dekanija)	107.000	na osebo	9.34 S
Brdo	7.000	na osebo	8.78 S
Bistrica	8.600	na osebo	11.08 S
Borlje	4.300	na osebo	7.83 S
Sv. Jurij	12.000	na osebo	9.03 S
Gorje	8.800	na osebo	12.24 S
Melviče	3.500	na osebo	6.42 S
Sv. Pavel	2.500	na osebo	8.45 S
Čače	6.300	na osebo	7.14 S
Šteben na Zilji	6.300	na osebo	6.77 S
Blače	4.400	na osebo	8.52 S

Dekanija			
Rožek	115.600	na osebo	8.06 S
Loga ves	8.400	na osebo	9.37 S
Domačale	3.700	na osebo	5.86 S
Št. Ilj	10.900	na osebo	7.96 S
Skočidol	13.800	na osebo	11.56 S
Sv. Jakob v. R.	19.000	na osebo	6.16 S
Gozdanje	6.000	na osebo	6.27 S
Dvor-Vrba	9.000	na osebo	5.44 S
Lipa	8.800	na osebo	13.04 S

Steklarna
Okvirji — ogledala
hišne in kuhinjske potrebščine
emajlirana posoda

Rapatx
Celovec-Klagenfurt,
Viktringerstr. 1 tel. 28-34

Podgorje	8.900	na osebo	9.09 S
Šmiklavž	4.600	na osebo	8.86 S
Pečnica	9.200	na osebo	11.40 S
Rožek	10.200	na osebo	10.46 S
Strmec	2.400	na osebo	4.61 S

Dekanija Tinje	84.000	na osebo	9.39 S
Sv. Lipš	2.500	na osebo	8.01 S
Grabštajn	14.800	na osebo	11.43 S
Podkrnos	6.700	na osebo	10.43 S
Slov. Šmihel	4.000	na osebo	10.21 S
Medgorje	2.600	na osebo	6.29 S
Sv. Peter	7.500	na osebo	12.08 S
Pokrče	7.800	na osebo	9.28 S
Radiše	4.000	na osebo	8.06 S
Podgrad	1.800	na osebo	5.12 S
Tinje	12.000	na osebo	8.46 S
Timenica	8.400	na osebo	9.60 S
Sv. Tomaž	6.700	na osebo	9.70 S

Beljak			
(dekanija)	340.000	na osebo	7.77 S
Podklošter	16.190	na osebo	6.45 S
Brunca	12.500	na osebo	12.54 S
Loče	12.900	na osebo	10.29 S
Sv. Lenart	14.000	na osebo	9.62 S
Marija na Zilji	6.900	na osebo	6.33 S
Šteben	13.300	na osebo	6.07 S
Vrata	9.000	na osebo	15.33 S

Velikovec			
(dekanija)	94.000	na osebo	7.30 S
Djekše	5.300	na osebo	5.35 S
Sv. Jurij	9.800	na osebo	10.41 S
Gorenče	4.100	na osebo	8.37 S
Kneža	800	na osebo	4.50 S
Krčanje	1.800	na osebo	4.50 S
Vobre	5.600	na osebo	7.04 S
Šmarjeta	9.000	na osebo	9.98 S
Grebinj	10.600	na osebo	6.64 S
Sv. Peter	7.400	na osebo	7.37 S
Ruda	9.200	na osebo	9.29 S
Sv. Rupert	13.000	na osebo	8.27 S
Sv. Štefan	3.200	na osebo	7.79 S
Klošter	4.200	na osebo	4.21 S
Velikovec	8.900	na osebo	6.60 S

TERRAKOR — BETONSKO TRDI MATERIAL — GLAVNO ZASTOPSTVO
Veletrgovina z gradbenim materialom, krovstvo
FRANZ MOSSIER & CO.
BELJAK—VILLACH, tel. 4171, 4436
Cement, trass, cevi, strešna opeka, plošče iz naravnega škrljčevca, plošče za tlak, heraklit i. t. d.
Gradbeni material pripeljemo z lastnim avtomobilom

Karel Mauser:

Mrtvi rod

IZVIREN ROMAN IZ ZILJSKE DOLINE

20.

„Nič ne vidim napak,“ je sunil iz sebe. „Nič! Zonegavila se je, hudič.“ Podlipnik je skoraj zatulil. Foltej se je z vso silo krotil. Zdaj ali nikoli. „Zonegavila? Sama ni kriva. Morda se bo še omožila.“ Podlipnik se je zasrepel v sina. S sivimi trdimi očmi ga je prebodel in kar pribil k peči. „Zagovarjaš jo, kakor da imaš kaj z njo.“ Folteju so se tresle noge. Skušal se je vzdigniti in stopiti k očetu, s pestjo udariti ob mizo in zarjuti: Dovolj je vsega. Kašnikove dekle otrok je Podlipnikov, je moj. Pa ni imel moči. „Sama ni kriva,“ je zajecjal. Zdaj se je Podlipnik dvignil izza mize in stopil proti peči. „Sama ni kriva. Kdo pa je“ Foltej se je z muko dvignil, noge so se mu šibile, čutil je, da mu manjka zraka, da se bo zadušil.

„Jaz,“ je zlomljeno krehnil. Podlipnik je omahnil nazaj, vsa kri mu je zginila z obraza, in Foltej je videl, da oče hlastajo za sapo pa ne pridejo do besede. „Jaz,“ je ponovil Foltej. Glas mu je bil šibak kakor grešniku pred sodnikom. „Ti, ti?“ je zagrcel Podlipnik in stopil proti sinu. „Mojco ali nobene,“ je dahnil Foltej. Upor v njem je bil strt, očetove oči so ga mendrале kakor kačo. „Nikoli!“ je zarjul Podlipnik. „Ne bom naredil z njo kakor vi z Motnikovo,“ je poslednjič jezikal upor v Folteju. Jezikal in ugasnil. Očetova pest ga je podrla na klop. Nato je Podlipnik zaklenil vrata in sedel za mizo. Sedela sta si nasproti, na sredi med njima izpoved in molčanje. Podlipnik za mizo je sopes kakor vol. Foltej ob peči se ni premaknil. Topo je buljil v tla in čakal na tisto, kar je moralo priti. „Vzel boš Pečnikovo,“ ga Podlipnik ni pogledal. „Tako je zmenjeno in tako je prav zate in za Podlipnikov rod.“ „Ne bom jo vzel,“ je izdaval Foltej. Podlipnik se ni zgani. „S Kašnikovo dekle bom sam govoril in uredil. S Pečnikom tudi. V predpustu naj pride Greta k nam.“ V Folteju ni nobene besede več.

Potlej je Podlipnik vstal in obstal sredi izbe. „Podlipniki in zemlja smo eno. Med bajtarji in nami ni mostu. Nismo nanašali zato, da bi bajtarski stradeži gospodarili po našem.“ Odklenil je vrata pa se je še enkrat obrnil in stopil tesno k sinu. Bledica mu še ni zginila iz obraza. „Da je Hanzej nor, nisem jaz kriv.“ Potlej je zadrleščil z vrati. Foltej se je vlekel v naizbo, padel na posteljo in šele zdaj se mu je izvilo grčanje, podobno veku. Pa ni bil vek. Vedel je, da so oče odšli k Mojci. * Ko je Podlipnik zrasel na pragu, se je Mojca zvila kakor v strahovitem krču. Vedela je, da je zlomil Folteja kakor suho palico. Ostal je za vrati in utripal s težkimi sivimi očmi. Rada bi kriknila, poklicala nekega na pomoč, toda grlo ji je bilo suho in hrapavo. „Folteju sem povedal. Ve, da ni druge poti. Od Kočarja do nas ni nobene steze.“ Nobene besede ni spravila iz sebe. Segel je v suknjič in privlekel pest zmečkanega denarja. Zdaj šele je kriknila. „Nisem Motnikova Neža. Če ste njo plačali, mene ne boste.“

Ni se premaknil od vrat. „Pravico imaš do denarja,“ je krehnil suho kakor da so Mojčine besede šle mimo njega. S poslednjimi močmi je vzdignila roko in pokazala s prstom na vrata. „Ven!“ Obrnil se je kakor gora. „Ne pozabi, da sem Podlipnik.“ Zaprl je vrata, slišala je še njegove težke korake za hlevom, potlej se je pogreznila v nezavest. Ko je odprla oči, je videla mlado Kašnico, ki se je sklanjala nad njo. „Tako sem se bala, če je resen. Reva.“ „Domov grem,“ je hlipnila Mojca. Zdaj šele se ji je odvezal tih vek. „Zjutraj pojdeš. Naš te bo zapeljal z vozom. Ponoči ne boš hodila.“ Do prvega rahlega svita je čakala na Folteja. Ni ga bilo. Ko je sedla na voz in je Kašnik pogljal, je bila Podlipnikova hiša v mraku kakor velikansko golo drevo. Megla je bila gosta in je visela po vejah kakor razcefrana, zamazana bela tančica. Okna na Podlipnikovi hiši so črnela iz nje kot izkopane mrtve oči. Podlipnik je slišal ropotanje. Stopil je k oknu in strmel skoz šipe, dokler ni voz utonil v meglo. (Dalje prihodnjič)

Radio Celovec

SOBOTA, 15. aprila:
9.00—9.30 Poročila, otroška ura, lahka glasba.
NEDELJA, 16. aprila:
7.15—7.45 Duhovna obnova, slovenske pesmi in glasba.
13.30—14.00 Blagoslovitev zvonov v šmihelu pri Pliberku.
PONEDELJEK, 17. aprila:
14.30—15.00 Poročila, literarna oddaja, lahka glasba.
TOREK, 18. aprila:
14.30—15.00: Poročila, pouk slovenščine, gospodarsko predavanje, kmečka glasba.
SREDA, 19. aprila:
14.30—15.00: Poročila, gospodinjstvo predavanje, kmečka glasba.
ČETRTEK, 20. aprila:
14.30—15.00 Poročila, pouk slovenščine, zdravniško predavanje, lahka glasba.
PETEK, 21. aprila:
14.30—15.00: Poročila, pregled tiska, pestra glasba.

Radio London

Poročila in komentarji v slovenščini in srbo-hrvaščini.
(Oddaja vsak dan na kratkih valovih: 19 m, 25 m, 31 m, 41 m in 49 m ter deloma na srednjem valu 293 m)
6.45—7.15: poročila in koment. v srbo-hrv.
14.45—15.00: poročila in koment. v srbo-hrv.
18.15—18.30: poročila in koment. v srbo-hrv.
20.45—21.15: poročila in koment. v srbo-hrv.
21.15—21.30: poročila in komentarji v sloven.
22.45—23.15: poročila in koment. v srbo-hrv.

IBO — PRAVNA POSVETOVALNICA

IRO — mednarodna begunska organizacija — sporoča, da je premeščena njena pravna posvetovalnica iz Celovca v Beljak, v taborišče v št. Martinu. Oni, ki želijo pravnega nasveta te organizacije, naj se obrnejo v svoji zadevi najprej pisмено na gornji naslov in naj pisмено obrazložijo svoje želje. Nato bodo prejeli od pravnega svetovalca pismeni odgovor.

Radio Schmidt

„Velika hiša malega človeka“
Radioaparati za vsakogar. Tovarniško novi 4 cevni Super od 526 S naprej. — Popolnoma prenovljeni aparati od 200 S dalje.
Najbolj moderna popravilnica. Žarnice za dom in preprodajo.
CELOVEC - KLAGENFURT
Bahnhofstr. 22 — Tel. 29—48

Pisalni stroji Računski stroji

Popravila - nakup - prodaja
meh. delavnica
HAMMER
CELOVEC - KLAGENFURT
Getreidegasse 5 - Bahnhofstraße 26
Telefon 1760

Nakup pohištva!

zato samo pri strokovnjaku

Obširna plačilna olajšava. Sprejem kreditnih pisem fondne pomoči (Fondsbilfe-Kreditbriefe). Najnižje cene pri najboljši kakovosti.

Trgovina s pohištvom RUD. SLAMA Celovec - Klagenfurt
St.-Veiter Straße 15

Zaupna zadeva!

„PAGO“

PAGO - sladki mošti
PAGO - sadni sok
PAGO - Vita-sad
PAGO - sadne pijače
PAGO - ledenosadni sok

kvalitetna znamka za naravno čista proizvode sadnih sokov.
Specialno podjetje „Tekoče sadje“
JAKOB PAGITZ
Celovec-Klagenfurt, Am Waagplatz 7 tel. 19-73
Interesenti zahtevajo brezplačno cenike in prospekte

FOTO

Ella Petrykiewicz

BELJAK - VILLACH

Nov naslov: Postgasse 3, - Tel. 49-36

Poročne in darilne slike za legitimacije. Izvrševanje fotoamaterskih del

Preproge
zavese
linolej
posteljnina in
tekstilje

BELJAK-VILLACH
Lederergasse 12, Tel. 49-81

Elektromotorje

ŠTEDILNIKE in ves material za
instalacijo
pri domači tvrdki

HANS KREUTZ
CELOVEC
Kramergasse 11 — Tel. 21-73

ZA S MEH

Pridni otrok

Mati: „Si že priden, Stanko, da nisi pomarančin lupin razmetal okoli sebe. Ali si jih v žep vtaknil?“

Otrok: „Da, mamica, gospodu, ki je sedel zraven mene, sem jih vtaknil v žep.“

MALI OGLAS

POROČITI SE ŽELI štiridesetletno dekle z nekaj premoženja s poštenim Slovincem od 40—47 let. — Samo resne ponudbe poslati na „Kor. Kroniko“ pod značko „Ljubezen“.

Za spomlad

blago za
DAME IN GOSPODE
tudi za najbolj razvijen okus

Anton Tschernuttee

Celovec-Klagenfurt,
Karfreitstrasse 1-

ČAS

DENAR JEZO

si lahko prihranite, če zahtevate od nas cenike, proračune in predvajanja. Dobavljamo električni material, motorje, dinamo in instalacijska sredstva.

Sprejemamo naročila za elektroinstalacije, električna popravila vseh vrst in popravila radioaparatorov.

Posredujemo priložnostne nakupe rabljenih bencinskih motorjev. Napišite svoje želje na dopisnico in jo naslovite na:

Siutz in Sellnschek
Celovec-Klagenfurt, Renngasse 5

SCHILDER-BRISKER

delavnica za moderne napise in plastične črke — svetlobna reklama, strešna reklama i. t. d., hišne številke, tablice in vratni napisi.

CELOVEC-KLAGENFURT,
Villacherring 19, tel. 39-4-26
Delavnica: Waidmannsdorferstr. 2H

IZDELAVA SLIK

HITRO IN DOBRO PRI FOTO-FILMU

HUBERT WANDERER

DOMGASSE 4

CELOVEC - KLAGENFURT

Razpošiljanje po pošti

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG,

na roko vzanih in zametnih (velournih) preprog ter tekačev.

Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.

Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Dajemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR
BELJAK - VILLACH

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 TELEFON 47-67 - 4447

Otroke spravili v šolo...
potem pa nakupovat — s tem se ponovi ubijanje glave s sestavo jedilnika. Kako bi bilo z dobrim pecivom? Za to dobite vedno nove ideje med recepti s slikanicami.
König
BACKPULVER

FOTO-ECKE

Specialna trgovina za fotografske in kinematografske pripomočke in predmete • izdelovanje slik • filmi • plošče brezplačni nasveti
Celovec - Klagenfurt • Obstplatz 5 • Tel. 44-61

Dnevne potrebšćine

gumbe, trakove, sukanec, svilo za šivanje, patentne zaponke, kroje
kupite pri

Grünen

Celovec - Klagenfurt
Burggasse

STROJI za predelavo lesa,
ORODJE strojno in ročno,
GRADBENO IN POHIŠTVENO okovje,
MOTORJI vseh vrst po orig. tovarniških cenah

Stonitsch & Strauss

strokovno podjetje
Beljak/Villach, Gerbergasse 8,
nasproti kina Apollo

UGODNA PRILOŽNOST

Ostanki blaga v bogati izbiri, res po ceni pri

Mäurer

Celovec-Klagenfurt,
Alter Platz 35

Barve ZA VSE NAMENE

Proizvodnja lakov in barv

PETER DE CILLIA
FELDKIRCHEN - Telefon 73

in pri podružnici:
Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Straße 35 - Tel. 28-38